

25

NYBORG FRISKOLE

Redaktion:
Morten Reil, journalist

Reportager:
Morten Reil, journalist

Layout:
Bonus Design

Foto:
Blandede

Indhold

Side

Nyborg Friskoles historie

Nyborg Friskoles historie, set fra oven	6
De første år: At sætte det rigtige hold.....	8
Miniportræt: Skoleleder Bent Gangelhof.....	13
Miniportræt: Viceskoleleder Marianne Rasmussen.....	14
De næste 10 år: Faglighed, AUT og internationalt samarbejde	15
Skolens identitet, turbulens og ny fremdrift	20

Nyborg Friskoles jubilæum

Musikteater: "De smukke unge mennesker".....	25
Jubilæumsfejring med fælles tema: "Dengang og nu".....	34
"Livets træ står midt i vores skolegård".....	38

Nyborg Friskole 2022

"Der er rigtig meget, der går rigtig godt".....	43
Tid til at tænke nyt.....	45
Nyborg Friskoles børnehave.....	49
Rundtur i indskolingen.....	52
Cafe i friskolens SFO.....	56
Rundtur på mellemtrinnet.....	58
Ryste-sammen-tur for de nye 7. klasser	64
AUT-tilbud med lav klassekvotient	67
Årets dimission for 9. klasse.....	70

Forord

Det er altid værd at stoppe op og bruge lidt ekstra tid, når der er noget at fejre. Et skolejubilæum er noget særligt, som næsten kalder på en markering. Nyborg Friskole har i skoleåret 2021-2022 haft rund fødselsdag. Det blev en god anledning til at se både tilbage og lidt frem i tiden.

Når man holder jubilæum, er det fordi, der er gået en længere årrække siden noget begyndte eller fandt sted første gang. Nyborg Friskole åbnede i august 1996 dørene for de første elever. Siden er det gået stærkt. Skolen har haft vokseværk, og der er kommet mange elever og ansatte til. I samme takt er bygningerne, hvor skolen holder til, også blevet mange og flere.

Jubilæum er et latinsk ord, der betyder 'jubelfest'. Det giver derfor meget mening at markere skolens jubilæum, holde en fest, udgive et jubilæumsskrift og få skrevet en jubilæumssang.

Kære læser: Du sidder nu med Nyborg Friskoles jubilæumsskrift, der i ord og mange fine billeder fortæller om skolens liv indtil nu. Der er blevet plads til såvel et afsnit om skolens historie som et afsnit om de tanker, der præger skolen lige nu og vil række ind i fremtiden. Men naturligvis er der også en reportage fra jubilæumsfesten og ikke mindst det store musikteaterstykke, som var en musikdramatisk produktion, der også reflekterede over skolens 25-årige liv. Forestillingen hed slet og ret Smukke unge mennesker – sådan karakteriseres skolens elever ofte og gerne 😊.

Jubilæumsskriftet indeholder bidrag fra en lang række aktører, der alle har noget på hjerte, og som alle fortæller om det sprudlende liv gennem alle årene.

Jubilæumsskriftet er blevet til lige præcis det, som vi håbede på - et flot tidsbillede af skolen, der lever og har det godt. Vi er alle meget fortrøstningsfulde for de næste 25 år.

God læselyst

*Jesper Vognsgaard, skoleleder
Nyborg Friskole*

Elever fra indskolingen på scenen til skolens jubilæumsfest

Velkommen under bøgen

Jubilæumssang skrevet og komponeret i anledning af Nyborg Friskoles jubilæum.

Et skolejubilæum er en god anledning til at skrive en skole-sang. Under forberedelserne til Nyborg Friskoles jubilæums-fest i sommeren 2022 blev det derfor foreslået, at skolen fik sin egen sang. To af skolens lærere, Nicolai Hansen og Mette Fabricius tog opgaven på sig og skrev både tekst og melodi. Siden er sangen gledet ind i skolens faste repertoire over sange, som vi ofte synger til morgensamlinger og andre lejligheder, hvor en fællessang er påkrævet.

Sangen har sit udgangspunkt under den store og markante blodbøg midt i skolegården. Det flotte træ er ofte et naturligt samlingspunkt for elever, forældre og ansatte. På mange måder er bøgen blevet Nyborg Friskoles "Livets træ", som det kendes fra nordisk mytologi. Som skoletræ har det rødder dybt i den frie skoletradition og en krone, der når helt op til himlen.

Området omkring bøgen har næsten fået karakter af et urgammelt "ting", et sted hvor mennesker mødes og meninger brydes. Under træets store krone skabes der relationer og bånd mellem eleverne, så de får en fælles fremtid og oplever, at man kan mere, hvis man arbejder sammen.

For alle mennesker gælder, at det er vigtigt at have noget at være fælles om og lære kunsten at skabe relationer til andre mennesker. Det er netop, hvad bøgen symboliserer i sangen, Velkommen under bøgen.

Teksten udtrykker, at eleverne både gror og lærer samtidig med, at de oplever glæde og lykke i samværet med andre. Samvær på kryds og tværs er en vigtig værdi på Nyborg Friskole. Et opbyggeligt samvær giver eleverne et ståsted og mod på at leve deres børne- og ungdomsliv - båret af lige dele drømme, leg og læring.

Melodien, der understreger tekstens positive budskab, kan bedst karakteriseres som glad og smittende. Melodien har et solidt svingende drive, hvor det er en styrke, at melodien glade durtonalitet understreger tekstens positive budskaber.

Musikken er delt op i et dobbeltvers, der efterfølges af et omkvæd, hvor netop omkvædet udtrykker den musikalske kulmination - når lyrikken fortæller om drømmene, der skabes ved at forbinde "dig og mig". Når skolens unge stemmer synger, lever sangen, og glæden stråler ud af eleverne.

Velkommen Under Bøgen, Min Ven

- skrevet i anledning af Nyborg Friskoles 25-års jubilæum

Swing

Tekst: Mente Fabricius og Nicolai Hansen
Musik: Nicolai Hansen

1. Du bli-ve en brik, i min frem - tid... som ven-ner kan vi... møg-et mer'
Lyd-en af livs - glad-estem - mer... giv gen-lyd i krop og i sjæl

4 Du skab-er et rum i min søn - tid... Her fød-es et blod med
Her er der ing-en der glem - mer... at al-le er med og

8 stort fød-les skab og kind... af et sted... Vel-
føl-er et svar, en del...

15 kom-men und-er bog-en, min ven. Hvå digtrygt i min favn, her i fri-sko-les navn. Vel-

29 køn - men... und-er bog-en, min ven... Du ska' tag dig i agt... her blir

42 drum-me-ne skalt for dig... og for mig...

2. En skole med rammer og færden
Her mødes vi med et smil
Med læring og tro i en verden
hvor alle kan gro
og vokse i fred og ro

Med lyst til at lege og lære
en trang til at sætte sig spor
Du oplever lykke og glæder
Blot vær dig selv
sammen med os lige her

1

NYBORG FRISKOLES

historie

På 25 år er Nyborg Friskole vokset fra 43 til 320 elever. Samtidig har skolen 'knopskudt' og ejer i dag 11 forskellige bygninger.

Nyborg Friskole overtog udskolingsbygningen i maj 1996 og udvidede den med 200 kvm i 1997

Kirken blev opført i 1927 af Mariasøstrene og overtaget i 2016 af Nyborg Friskole

Menighedshuset blev opført i 2010 og overtaget i 2016 af Nyborg Friskole

Kontoret, "Ly", købt i 2014

Børnehaven, købt i 2012

Salen blev opført i 2004

AUT-husene "Tama" og "Hebor", købt i 2001

Indskolingen på Nyborg Friskole

Mariasøstrenes gamle plejehjem huser i dag friskolens mellemtrin og lærværelse

Nyborg Friskoles SFO

"Pouls Minde", købt i 1998

”Vi er sammen om at skabe den bedste skole”

Nyborg Friskole har på ganske få år udviklet sig fra ”skrot til slot”. Skolen startede med 43 elever i nedslidte bygninger og har igennem 25 år knopskudt til i alt 11 bygninger inklusiv en kirkebygning og en børnehave. I dag har friskolen 320 elever og er kendt for sin høje faglighed, også i skolens AUT (Anderledes Undervisnings Tilbud).

1996: Kaotisk start med god energi

Nyborg Friskoles historie begynder i april 1996, hvor den katolske skole Stella Maris lukker, efter at elevtallet er faldet til 72 elever. Her beslutter en forældregruppe at oprette en friskole i de eksisterende lokaler, og allerede i maj ansætter bestyrelsen Bent Gangelhof som ny skoleleder. Han kommer fra en stilling som lærer på Borger-skovskolen og har nu sommerferien til at etablere en ny skole. Det blev en kaotisk start, fortæller Bent Gangelhof.

- Jeg havde juni og juli til at starte skolen op, og der var ikke styr på noget som helst. Der var ingen undervisningsmaterialer. Det var en meget nedslidt skole. Der var ingen administration, og jeg var også pedel det første halve år. Det var ren overlevelse fra dag til dag med rundvisninger og forældre, der ringede, husker Bent Gangelhof. Der var 43 elever fra den katolske skole - ingen af dem katolikker - som fra start tilkendegav, at de fortsatte i friskolen. Cirka halvdelen af dem havde specifikke eller generelle indlæringsvanskeligheder, så specialundervisningen var en del af skolens DNA helt fra start. For den nyslåede skoleleder handlede det om at gøre en dyd ud af nødvendigheden.

- Det triggede mig at få lov at lave en skole, hvor alle børn blev udfordret og alle lærere var engagerede. Dengang talte man meget om undervisnings-differentiering, men der var alligevel en tendens til mest at undervise klassevis. Man glemte både de svage og de stærke. Vores mål var fra start, at det enkelte barn skulle flyttes, og så måtte de pædagogiske teorier komme bagefter, siger Bent Gangelhof.

1997: Kunsten at sætte det rigtige hold

Heldigvis fik Nyborg Friskole en fantastisk start. Allerede i sommerferien blev elevtallet næsten fordoblet, og skolen åbnede med 82 elever i fem samlæste klasser fra 0. til 10 klasse. Året efter gik der 114 elever på skolen. Det krævede nye lærere, og så var Bent Gangelhof i gang med at sætte det rigtige hold. Det var kernen i hans ledelsesfilosofi.

- Jeg havde stor lyst til at lave en skole, hvor niveauet på lærerværelset var meget højt. Det er det, der skaber en god skole - hvis økonomien og ledelsen er på plads. Det er ligesom at sætte et håndboldhold. Vi skal have en god målmand. Vi skal have de stærke backs, der kan lave mål. Vi skal også have de finurlige fløje. Og så skal vi få dem til at spille godt sammen. Derfor ansatte vi nogle nye lærere, som alle sammen ville den eksperimenterende og udviklingsorienterede skole, forklarer Bent Gangelhof.

Louise Huss var en af fem lærere, der blev ansat på skolen i 1997. Hun ankom midt i et kæmpe byggerod, hvor der i første omgang var blevet indrettet administrationslokaler og et nyt lærerværelse i det tidligere plejehjem ud mod Vindingevej. Det frigjorde plads til to nye klasseværelser i den gamle skolebygning.

Og i efteråret 1997 opførte skolen så en tilbygning på 200 kvadratmeter med fire klasselokaler og et nyt fysiklokale. Men undervisningsmaterialer var der stadig ingen af.

- Det var totalt Klondyke. Der var ingenting. Vi havde ingen materialer overhovedet - ingen bogsystemer, ingenting. Der var en kopimaskine, og så lånte vi rigtig meget på Amtscentralen. Samtidig startede et kæmpe byggeri, hvor skolegården var et kæmpe plørehul. I 1998 købte vi også Poulsminde, hvor en lærer boede i starten. Alt var sådan: "Hvad kan lade sig gøre?" fortæller Louise Huss, som stadig er lærer på skolen.

Bent Gangelhof

1998-2004: Skoleleder med iværksættergen

Lærer Dan Nielsen blev ansat i 2002. Han husker det som en fantastisk tid, hvor der var brug for - og plads til - at tænke ud af boksen.

- Jeg tror, der var en enkelt bog fra 1970'erne, da jeg startede med at undervise 7. klasse i engelsk. Det var en bog om en blæksprutte fra York. Jeg har nu heller aldrig været til bogsystemer. Men jeg kan huske, at Carsten Cassøe lavede matematik udenfor. Den slags var vi rigtig gode til, siger Dan Nielsen. I det hele taget herskede der en stærk pionerånd dengang. Dan Nielsen husker sit allerførste møde med skolen.

- Det var Bent, der viste rundt. Jeg kom fra Skovparkskolen og var overrasket over, hvor anderledes det var. Ole Skovsbøl (skolens pedel) udstillede sine kreative værker rundt på skolen. Ovre i udskolingens hang der er et ben ud over kanten - det var en figur, Ole havde hængt ud over trappen. Det var ret fascinerende, fortæller Dan Nielsen. Og det gode indtryk blev endnu bedre på det første lærermøde.

I 1998 købte skolen Poulsminde og oprettede SFO i den gamle villa

- Der var en fantastisk stemning. Jeg kan huske, at Bent på et tidspunkt råbte 'Dead Ant', og så smed alle sig ned på gulvet og agerede døde myrer. Der vidste jeg bare, at det her var min skole, siger Dan Nielsen og smiler ved tanken. På Nyborg Friskole følte han fra start, at han var med til at bygge noget stort.

- Vi havde en pionerånd, hvor vi var sammen om at skabe den bedste skole for børnene. Bent var supergod til at skabe et godt lærerværelse, hvor der var plads til, at vi var meget forskellige, siger Dan Nielsen. Han er selv bidt af en gal fodbold og for ham var det en styrke, at lærerværelset rummede alt fra teaternørder til skak- og strikkeentusiaster.

- Det var lidt ligesom Carlo Ancelotti (succesfuld fodboldtræner, red.), som siger, at det ikke er hans opgave at lære professionelle spillere at spille fodbold. Det kan de i forvejen. Han skal lære dem at interagere. Det var Bent supergod til. Han var god til at skabe en skole i udvikling, og ja - han krævede, at man lagde energi i tingene. Men når man så kom med en ide, sagde han stort set altid ja, fortæller Dan Nielsen. Et godt eksempel var sprogundervisningen, hvor Nyborg Friskole var forud for sin tid. Ifølge Louise Huss skyldes det skolens engagerede børnehaveklasseleder.

- Eva Stougaard havde boet i USA og ville gerne undervise i engelsk i 0. klasse. Det var ikke normalt på det tidspunkt, men det fik hun indført. Senere startede vi også tysk et år før de andre skoler, siger Louise Huss.

Skolen fik sin første hjemmeside i 2001

Der skulle da også gå et par år, før byrådet ændrede lokalplanerne og gav tilladelse til det nye byggeri. Byggeriet af salen går i gang i 2003, og det er endnu en gang Bent Gangelhof, der er den primære drivkraft bag udvidelsen. Han har altid haft et stærkt iværksættergen, og med friskolen har han fundet det helt rigtige projekt.

- Jeg havde været på fire forskellige skoler inden Nyborg Friskole, og jeg plejede at få udlængsel efter seks år. Her var projektet så personligt, at der skulle meget til at slippe det. Jeg vil ikke sige, at det var et barn. Men det var tæt på. Der var hele tiden en kolossal udvikling, som stillede min iværksættertrang, fortæller Bent Gangelhof. En anden vigtig brik i skolens konstante udvikling var viceskoleleder Marianne Rasmussen. Hun havde selv været både elev og lærer på den tidligere katolske skole og kendte stedet indgående. Samtidig var hun ekstemt god til at skabe struktur, fortæller Dan Nielsen.

- De passede supergodt sammen som ledelsesteam. Bent var en iværksætter og en mester i at overbevise folk om noget. Marianne satte det hele i system. Det var Ying og Yang - to forskellige typer, der supplerede hinanden og arbejdede sammen om at skabe den bedste skole, siger Dan Nielsen.

I de følgende år fortsætter skolen sin knopskydning og får også SFO og to spor i 8. klasse. Næste skridt var at bygge en ny sal til fællessamlinger og en del af idrætstimerne. Det gav fuldstændig mening, fortæller Louise Huss.

- Vores idrætsundervisning foregik i Landporten på det tidspunkt. Det meste af tiden gik med at gå derned og klæde om. Så havde vi idræt i 20 minutter, inden vi gik tilbage igen, fortæller Louise Huss.

Skolens naboer var imidlertid ikke begejstret for de nye byggeplaner. I skolebladet "Frisprøjten" fra marts 2001 kan man i "Bent Beretter" læse om et ufrugtbart møde, hvor naboerne ud over trafikkaos blandt andet klager over, at skolens elever skyder bolde ind i deres haver.

Skoles legeplads har skiftet udseende igennem årene.

Salen blev opført i 2004

Multibanen 2012

Børnehaven fik en kærlig hånd, da friskolen købte den i 2012

Skolens multibane fik kunstgræs i 2013

Ombygning af lærerværelset 2013

Imens Nyborg Friskole ventede på at få lov at bygge salen, opkøbte friskolen de to villaer "Hebor" og "Tama" med tilhørende haver. Det var nødvendigt at udvide grundarealet for at opfylde kravene om bebyggelsesprocenter. Samtidig fik man langt bedre lokaler til skolens AUT-afdeling (Andet Undervisnings Tilbud), som indtil da havde holdt til i kælderen ved siden af pedellerne.

Miniportræt: Skoleleder Bent Gangelhof

Nyborg Friskoles grundlægger og utrættelige foregangsmand, som altid viste vejen.

Det var skoleleder Bent Gangelhof, som i slutningen af 1990'erne skabte Nyborg Friskole fra bunden og senere byggede på og byggede ud. Lærer Louise Huss husker ham som en nærmest utrættelig foregangsmand, der virkelig viste vejen, indtil han gik på pension i 2018.

- Bent var et meget engageret menneske, og Nyborg Friskole var hans livsprojekt. Han arbejdede ufattelig mange timer igennem årene og ville virkelig den her skole. Han var dygtig til at få skolen til at vokse og samtidig altid have en god økonomi, siger Louise Huss.

Hendes kollega Dan Nielsen kan nikke genkendende til beskrivelsen. Bent Gangelhof havde aldrig en sygedag og var bare altid på skolen.

- Når du kom om morgenen, var han på sin pind. Og når du gik som en af de sidste, var han der. Han var med til alle forældremøder på hele skolen, og han var altid ude at hente elever på banegården, når de havde været ude at rejse. Jeg kan huske, at der i starten var en elev i de små klasser

- han kom ikke fra en ressourcestærk familie. Bent kørte ud og hentede drengen hver morgen og tog ham med i skole. Det skabte respekt, siger Dan Nielsen.

Bent Gangelhof byder velkommen ved åbningen af Nyborg Friskoles børnehave, 2013

For Dan Nielsen var Bent Gangelhof en virkelig god skoleleder, som altid havde styr på kompasset.

- En leder skal vise vejen. Det er sådan, jeg har det. Jeg skal se rollemodellen i aktion, før jeg kan stole på personen. Bent ville jeg gå igennem ild og vand for, siger Dan Nielsen.

Miniportræt:

Viceskoleleder Marianne Rasmussen

Nyborg Friskoles dygtige og bundsolide viceskoleleder, som på sin egen stille facon holdt styr på alt og alle.

Marianne Rasmussen var viceskoleleder på Nyborg Friskole frem til sin pension i 2019. Hun havde selv været elev og lærer på den katolske skole Stella Maris. Faktisk har hun aldrig arbejdet andre steder. Lærer Dan Nielsen husker hende som en virkelig god leder og kollega.

- Marianne var fantastisk som viceskoleleder. Hun så én - hun kunne godt se dine følelser, og hun var virkelig god til det menneskelige på sin egen stille og søde facon. Hun var god til at vejlede og en synlig leder. Og så var hun ekstremt professionel og havde styr på tingene. Hun havde altid en plan B, C og D - om det så var en ekstra stak røde ordbøger til eksamen, hvis nu nettet var nede. Der var intet overladt til "Det finder vi ud af...", siger Dan Nielsen.

Louise Huss husker Marianne Rasmussen på præcis samme måde.

- Marianne var bundsolid og en meget loyal leder, der holdt styr på utrolig mange ting omkring skemaer og alt muligt andet. Hun var empatisk og rigtig dygtig til at tale med elever og forældre. Hendes sko var ikke lige til at fylde ud for andre, siger Louise Huss. Derfor var det også en kæmpe hjælp, at friskolen kunne trække på hendes ekspertise i en kort periode efter, at hun faktisk var gået på pension.

Viceskoleleder Marianne Rasmussen underviser, 1997

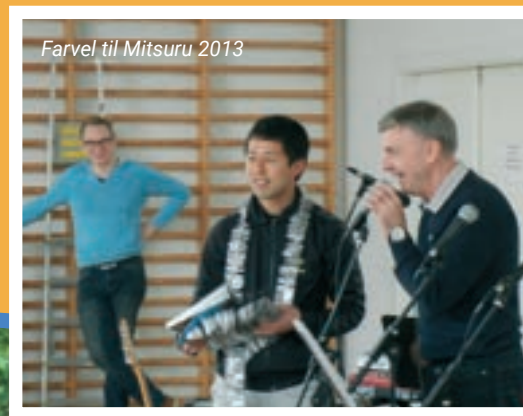
Det var en overgangsperiode, hvor skolen på et tidspunkt stod uden leder i et par måneder.

- Det var en turbulent tid, hvor skolen trak hende ind som ekstra hjælp, da tingene brændte på. Der var nogle administrative deadlines, der bare *skulle* overholdes. Det gjorde hun selvfølgelig med den samme ordentlighed og dygtighed som altid, fortæller Louise Huss. I dag har Marianne Rasmussen børnebørn på skolen og kigger stadig ind med jævne mellemrum.

Finland 2016

Farvel til Mitsuru 2013

Tjekkiet 2009

2005-08: AUT og internationalt samarbejde

Bent Gangelhof og Marianne Rasmussen udgør et stærkt makkerpar op igennem 00'erne og 10'erne. De har altid fingeren på pulsen og kender alle elever. En gang om året sætter de sig sammen med klasselærerne og gennemgår hver enkelt elevs udvikling og trivsel - også efter elevtallet på et tidspunkt runder 370 elever. I samme periode tager Marianne Rasmussen en diplomuddannelse i specialundervisning og opbygger et virkelig stærkt system omkring skolens AUT og specialundervisningen i de øvrige klasser. Det høster Nyborg Friskole stor anerkendelse for, og skolefolk fra hele landet besøger Nyborg for at få inspiration. For Louise Huss passer det fuldstændig med friskolens oprindelige DNA.

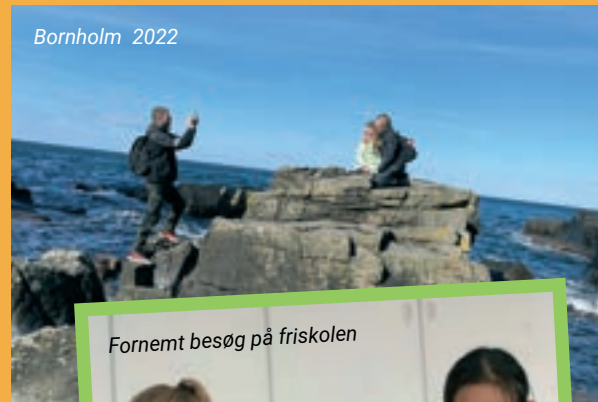
- Det kendetegner skolens syn på eleverne. Vi skal kunne rumme dem alle sammen - det har der altid været en stærk vilje til. Det var en broget flok elever, vi startede med, og det er det sådan set stadigvæk. Der er bare blevet bygget flere systemer op omkring. Det er stadigvæk en skole, der formår at rumme elever, der ellers ikke lige passer ind, siger Louise Huss.

Som lærer i friskolens 10. klasse har Dan Nielsen været stærkt involveret i det internationale arbejde. - Det er noget af det fedeste at have været med til at skabe. Vi tog blandt andet til USA, hvor vi kom i kontakt med en highschool og en skole i Canada, som vi opbyggede et samarbejde med. Vi var også i Zanzibar og Italien med 10. klasse, og vi har stadigvæk en samarbejdsskole i Barcelona, som vi laver udveksling med i 9. klasse, fortæller Dan Nielsen.

Nyborg Friskole har en stolt tradition for internationalt samarbejde og udveksling – og vi tager på mange skolerejser

Udveksling i Salerno 2013

Bornholm 2022

Fornemt besøg på friskolen

Det er også i denne periode, at Nyborg Friskole for alvor udvikler sin internationale profil med en række projekter for både elever og lærere. Bent Gangelhof er selv meget aktiv i Danmarks Privatskoleforenings internationale projekter, og han rejser sammen med et udvalgt elev- og lærerhold til bl.a. Singapore og USA for at deltage i forskellige uddannelseskonferencer. Samtidig deltager de ældste klasser i flere Erasmusprojekter, og skolen får også jævnligt udenlandske lærere i praktik.

Tjekkiet 2009

Sverige 2017

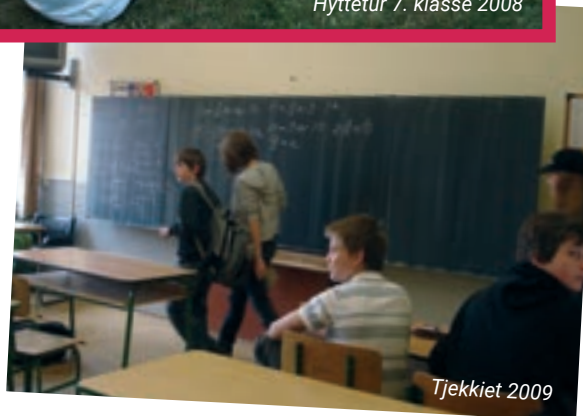
Udveksling i Salerno 2013

Hyttetur 2013

Hyttetur 7. klasse 2008

Tjekket 2009

Bimmers værksted var et fast holdepunkt i SFO'en igennem mange år. Her er det flyttet udenfor, 2012

Undervisning i skolens computerrum, 2008

2009-15: Faglighed på mange planer

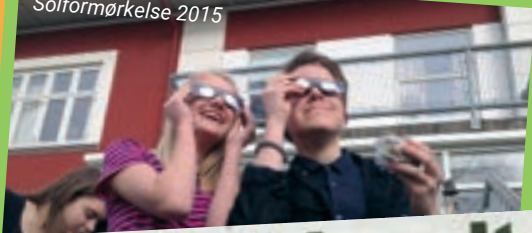
I de følgende år fortsætter skolen med at udvikle og modernisere faciliteterne, og i 2010 køber skolen endelig - efter 14 års forhandlinger - de tre ældste skolebygninger af den katolske kirke. Som et led i aftalen opfører friskolen et helt nyt menighedshus ved siden af kirken. I 2012 er tiden så kommet til at købe Mariahøjen, som oprindeligt var Mariasøstrenes børnehave, men i nogle år har været kommunalt ejet. Nu bliver den en slags førskole, hvor friskolens kommende 0. klasse kan starte i trygge rammer. Det fortæller skolens nuværende SFO-leder Brian Klarskov, som dengang også var leder af børnehaven. - I børnehaven har børnene tid til det sociale og til at få leget tingene ind som en start på 10 års godt fællesskab. Så kan undervisningen komme hurtigere i gang i 0. klasse, hvor børnene tidligere skulle bruge et par måneder på at skabe relationer. Børnehaven skaber en tryk, lille ramme, og børnene prøver løbende at være i salen og på legepladsen. Det gør, at de ikke bliver blæst bagover den første skoledag, siger Brian Klarskov.

Morgensamling i indskolingen, 2012

2012 bliver også året, hvor Nyborg Friskoles 3.-9. klasse for første gang opfører en stor musical. En af hovedkræfterne bag forestillingen er musik- og dramalærer Tue Fabricius, som både er forfatter, komponist og instruktør på stykket. Det bliver startskuddet til en tradition, hvor Nyborg Friskole hvert andet år laver en stor opsætning med musikteater.

Solførmørkelse 2015

Friskole blandt landets bedste

■ Nyborg Friskole er landets første friskole til at undervise asylansøgere. Den er også en af landets dygtigste

Nyborg: Det vakte bevågenhed opsigt, da Nyborg Friskole i december straks reagerede på Nyborg Kommunes akutte problem med at skaffe undervisning til 130 asylbørn.

Skoleleder Bent Gangelhof mente ikke, at de kommunale skoler skulle stå alene med det ansvar. Derfor er 23 elever flyttestillet i Strandvejstet den 1. februar startet på friskolen i 9. klasse.

Tirsdag stude rydningen så også de landsdækkende medier, da Nyborg-skolen til-

meldende er den første af landets friskoler, der har påtaget sig det ansvar.

Hansens er da også bemærkelsesværdig set i lyset af det spørgsmål, skolen efter har.

Kort før årsskiftet slog en helt ny analyse udarbejdet af Privatskoleforbundet nemlig fast, at Nyborg-skolen er i top fem over landets bedste gennemsnitlige privatskoler.

Men den er mere end det. Skolen har også 25 specialundervisnings-elev.

Og til næsten kan friskolens

stille med, at den er profilskole - godkendt til at tage sig af elever med særlige udfordringer.

Rapporten om de fem bedste gennemsnitlige privatskoler i Danmark hedder "Anstrængelsen pædagogisk", og er gennemført af Professionsbacheloruddannelsen Metropol.

Analysen foresøger at indkredse, hvad de bedste gennemsnitlige privatskoler i Danmark er gode til - dernæst så at følge.

Det sker bl.a. med henblik på, om andre skoler kan lære af de dygtigste.

Rapporten har kikket nærmere på forholdene på Bredderup og Østergaard Friskole,

Helligsø Friskole, Kolding Friskole, Nyborg Friskole og N. Zahles Gymnasieskole i København.

Fælles for skolerne er, at deres elever ved 9. klasseprøvene i de obligatoriske fag i perioden 2011-2013 i gennemsnit har 0,9 karakterpoint højere end forventet, og at de er blandt de mest lærerikste, der har løbet eleverne mest.

Konklusionen er, at de fem skoler bl.a. har et stærkt værdigrundlag ikke kun i teori men praksis. De har traditioner, en stabil ledelse, en god økonomi, stabil elevgang og klædet for, hvad skolen står for.

Blokuge med sten som tema, 2012

Musikundervisning i kirken, 2017

Fysikundervisning 2017

I 2015 gør Nyborg Friskole sig ved flere lejligheder bemærket i de landsdækkende medier. Som den første frie skole i landet tager Nyborg Friskole imod asylbørn fra det borgerkrigshærgede Syrien. Det flugter helt naturligt med skolens profil, mener skoleleder Bent Gangelhof, som i Fyens Stiftstidende kalder det "en samfundsopgave, som også privatskoler skal deltage i". Samme år bliver Nyborg Friskole fremhævet af Danmarks Privatskoleforening for at være en af de fem bedste skoler i landet til at løfte elevernes faglige niveau. Fælles for skolerne er, at eleverne ved afgangsprøvene i gennemsnit scorer 0,9 karakterpoint højere end forventet.

Ingen skole uden pedeller. Her er to flotte af slagsen 😊

Boye indvier skolens nye legeplads, 2016

Lufttur i børnehaven, 2017

2016-18: Knopskydning skaber identitet

Skolens knopskydning fortsætter ufortrødent. Den seneste nyhvervelse er børnehavens nabovilla "Ly", der i 2015 bliver indrettet til skolens administration. I 2016 køber Nyborg Friskole selve kirken og det nye menighedshus, efter at den katolske kirke i Danmark er begyndt at lukke ned for de meget små menigheder rundt om i landet. Samtidig runder elevtallet 370 elever, og der er efterhånden ved at være pres på faciliteterne - ikke mindst faglokaler og grupperum. Men det hører nu engang med til skolens identitet, mener Louise Huss. I hvert fald var der ikke stemning for at flytte, da muligheden bød sig.

- Jeg kan huske, at handelsskolen på et tidspunkt var sat til salg. Lærergruppen satte sig voldsomt imod tanken om, at vi skulle flytte, for så ville skolen miste noget af sin sjæl. Det ville være praktisk på mange måder, men det er som om, at pædagogikken og eleverne afspejler sig i vores bygninger. Det er måske en overfortolkning, men vi tænker ud af boksen på flere planer - måske af nødvendighed, men også lidt med vilje. Og ja, de gamle og skæve bygninger giver lidt problemer med indeklimaet, og vi har også for få grupperum. Men det har også sin charme, siger Louise Huss.

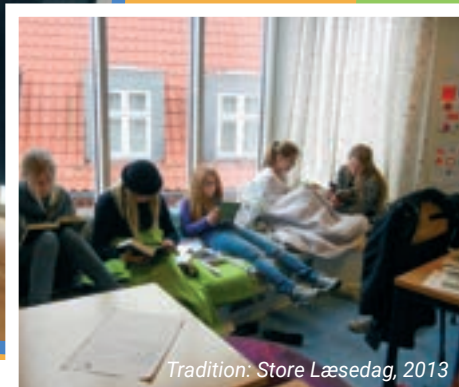

Kirken 2016

Tradition: Uddannelsesdag, 2011

Tradition: Når bogen springer ud, er der is til alle. Her i 2013

Tradition: Store Læsedag, 2013

2018-21: Turbulens og ny fremdrift

I slutningen af årtiet bliver friskolen slået lidt ud af sin ellers så sikre kurs. Først meddeler skoleleder Bent Gangelhof, at han går på pension. Kort efter vælger viceskoleleder Marianne Rasmussen at gøre det samme. Derefter følger en coronaperiode med flere skift på ledelsesgangen.

- Det var en hård periode. Bent stopper ret pludseligt, og da Marianne også stopper, bliver det ustabil. Nogle gange ser man måske ikke, hvor meget folk fylder, før de ikke er her mere, siger Louise Huss.

For Per Duelund har det også haft en betydning, at skolens pædagogiske retning aldrig rigtig har været skrevet ned. Han har været lærer på friskolen siden 2008 og blev i foråret 2022 udnævnt som ny viceskoleleder.

- Det var Bent, der startede og drev skolen i mere end 20 år. Han satte et virkelig godt hold. Det var så velfungerende og stærk en kultur, at vi ikke behøvede at skrive noget ned. Men da Bent stopper, er vi nødt til at definere klarere,

Tradition: Besøg af Danehofgarden, 2013

Tradition: Lucia, 2015

2020-21 var præget af corona-restriktioner

hvad vi vil. For nu har vi ikke ham, der på en udtalt måde har sat retningen, forklarer Per Duelund.

Derfor har skolen - midt i en hektisk coronatid med mange restriktioner - været i gang med en større visionsproces, der skal rebe sejlene og sætte retningen for de kommende år. Netop i den periode bliver en af skolens nyeste lærere Mette Fabricius ansat. Hun kan godt mærke, at lærerne har været under pres. Samtidig er hun meget imponeret over den modtagelse, hun får.

- Jeg startede den 1. december 2021 i en emneuge under corona, så jeg kom ind i lidt kaos. Og jeg må bare sige, at jeg er blevet mødt med ekstremt meget varme og åbenhed. Her er et stort fokus på, hvordan vi udnytter hinandens interesser og kompetencer. Jeg har ikke en eneste gang oplevet, at nogen har sagt, at de ikke lige havde tid, siger Mette Fabricius.

2022: Motorisk træning og andre gode ideer

Mette Fabricius er både uddannet lærer og motorikvejleder og vil gerne lave et pilotprojekt, hvor hun sammen med pædagogerne i børnehaven og indskolingsteamet sætter fokus på elevernes motoriske udvikling. Den ide er blevet positivt modtaget.

- Der er en stor diversitet, og man vil noget her på skolen. Det er fedt. Jeg har også mødt rigtig meget nysgerrighed overfor min sansemotoriske tilgang. Jeg mener, det er vigtigt at styrke børnenes sansemotorik, fordi det har stor betydning for deres skolegang og indlæringsproces. Hvis man for eksempel har en understimuleret labyrintsans, kan det være svært at sidde stille, fordi man ubevidst prøver at holde sig oppe ved hele tiden at være i bevægelse. Så kommer man til at være urolig og forstyrre de andre og mister selv fokus, og det vil vi rigtig gerne undgå, siger Mette Fabricius.

Skolens nye ledelse har også taget godt imod ideen. Skoleleder Jesper Vognsgaard startede på skolen i januar 2022, og for ham er det et af mange gode forslag på en bruttoliste med ideer, der skal tænkes ind i undervisningen. - Hvis der er en sammenhæng, hvor dem, der ikke kan

Frikvarter på kvalmegyngen, 2022

slå en kolbøtte i 0. klasse, har større risiko for at udvikle indlæringsproblemer senere - så er det en god ide at bruge nogle lektioner til sansemotorisk træning i børnehaven og indskoling. Lad os da prøve. Det står på en liste over tiltag, vi skal prøve at finde plads til i skemaet, siger Jesper Vognsgaard.

Listen er heldigvis lang, nu hvor skolens visionsproces er kommet rigtigt i gang. Jesper Vognsgaard kan fuldstændig genkende det billede, som Mette Fabricius tegner af et lærerværelse fyldt med gode ideer.

- Vi er lige startet efter sommerferien, og jeg må bare sige, at der er en utrolig god stemning på skolen. Der er masser af gode ideer. Det syder og bobler lige nu, siger Jesper Vognsgaard.

Nyborg Friskoles nye skoleleder har også selv nogle visioner for, hvordan han gerne ser skolen udvikle sig i de kommende år. Det handler blandt andet om i lidt højere grad at bruge den pædagogiske frihed, som frie skoler har i forhold til folkeskolen. Det kan du læse mere om i artiklen på side 45 (om ledelsens visioner for Nyborg Friskole).

Børnehaven på tur, 2022

Børnehaven, 2020

Matematikundervisning 2017

Børnehaven, 2013

Cirkus Badut i salen, 2013

2

NYBORG FRISKOLES

jubilæum

Nyborg Friskoles 25-års jubilæum blev fejret med stil. Årets store jubilæumsforestilling gav et tilbageblik på de forgange år - krydret med Kim Larsens sangskat - og i selve jubilæumsugen arbejdede alle klasser med temaet "Dengang og nu". Naturligvis fik skolen også sin egen sang, som blev fremført til jubilæumsfesten.

Musikteater 2022: "De smukke unge mennesker" "Har vi tid?"

Det er altid en kamp mod uret, når Nyborg Friskole hvert andet år opsætter en stor musikteaterforestilling. Men det er også en fantastisk uge, hvor 320 "smukke unge mennesker" lærer hinanden bedre at kende.

- Ja, 'Kim'. Du kører bare, siger lærer Karine Østerholt. Og så er vi i gang med første gennemspilning af årets musikteater på Bastionen.

- Nu skal I høre, børn. I dag er den første dag i resten af jeres liv, siger 'Kim' til den 0. klasse, som sidder foran ham på scenen. De er 'de smukke unge mennesker', som også er titlen på Nyborg Friskoles jubilæumsforestilling. Her ser vi tilbage på skolens første 25 år ved at følge en skoleklasses oplevelser fra første skoledag til karamelkastningen i 9. klasse - med nedslag på forskellige årstal og nogle af skolens traditioner. Kim Larsens sangskat udgør det musikalske univers, hvor persongalleriet også er taget fra den folkekære sangers tekster og liv med 'Kim', 'Kranen', 'Madonna', 'Joanna' og 'Provoknud' som nogle af de bærende karakterer. Lige nu er der travlt, for det hele skal være klar til generalprøven i morgen klokken 12.

- Der skal blive mørkt her! Kan vi få mørklægning? lyder det højt fra lærer Louise Huss, da scene 2 er slut. Pausemusikken kommer også for sent i gang, og der er mange andre detaljer, der skal rettes. Men sådan må det nødvendigvis være, når alt skal indøves på kun fire dage.

Et puslespil skal samles

Faktisk fik eleverne først deres roller i fredags, mens mandag og tirsdag er gået med at øve de enkelte scener hver for sig. Her onsdag formiddag er vi så i gang med den første gennemspilning, hvor alt skal sættes sammen. Det forklarer lærer Karine Østerholt, som sammen med kollegaerne Louise Huss og Dan Nielsen har skrevet manuskriptet.

- Som noget nyt i år står de enkelte lærere for hver deres scene sammen med en børnegruppe. Det passer med histo-

'Kranen'

Karen-Sofie Hansen, 8.B

- Jeg synes, det er megafedt at lave musikteater. Det er også lidt stressende. Jeg kan godt li', når jeg kan mine ting, men det her går rimelig hurtigt. Vi fik vores replikker i fredags og skulle kunne dem mandag, så det er sådan ret hardcore. Der er også meget at huske. Jeg skal for eksempel huske at få Luciakronen med ind og give Susan Himmelblå den på - og så skal jeg selvfølgelig også huske, hvad jeg skal sige og gøre.

rien, hvor vi følger de samme karakterer, som bliver spillet af tre forskellige børn op igennem skoleforløbet. Og langt hen ad vejen har grupperne haft frie tøjler til at udvikle scenerne selv, fortæller Karine Østerholt.

Det overordnede mål med at lave musikteater er at styrke fællesskabet og træne eleverne i at arbejde sammen om et fælles projekt. Og så er det okay, at det virker lidt uoverskueligt i starten.

- Det gør ikke noget, at man er lidt frustreret undervejs og måske ikke lige kan se meningen med det hele fra start. Bare eleverne oplever, at det er fedt at lave noget sammen, som ikke lige er skole. Det handler også om at opdage skjulte talenter - og ikke kun dem, der står på scenen, siger Karine Østerholt.

"Kan vi tage scenen igen?"

Det er en kæmpe produktion, der bliver sat i gang, når Nyborg Friskole laver musikteater med 320 elever. Nogle laver kulisser, mens andre syr kostumer. Der er musikere, skuespillere, regi-folk og en PR-gruppe som laver interne nyheder. Samtidig har nogle af de store elever fået til opgave

'Kim'

Lauge Larsen, 8.A

- Det er superfedt at spille teater. Vi lærer også at ideudvikle og har været med i processen med at videreudvikle manuskriptet. Jeg tror, vi er på version 5.0 nu. Så hvis vi har følt, at det gav mere mening at sige noget andet, end det der stod, så prøvede vi det. Det er et superfedt manuskript.

- Det her er superhyggeligt og meget federe end at gå i skole. Man kommer meget tættere på sine venner, når man er sammen her. Og så lærer vi at tolerere andre mennesker og interagere sammen. Vi skal for eksempel dele backstagerummet, og vi hjælper hinanden, når der lige er en microporter, der skal skiftes. Og så kommer der 1000 små børn, som bare skal hurtigt forbi, så vi lærer at kunne fungere sammen.

I årets musikteater følger vi en skoleklasse igennem et helt skoleforløb på Nyborg Friskole. De fleste af rollerne bliver spillet af tre elever, som medvirker i forskellige scener. Alva, Dicte og Sigrid spiller rollen som 'Madonna', mens Karl, Anton og Noah spiller rollen som 'Provoknud'.

at agere legepatrulje for de yngste, for der er også meget ventetid. Når man går rundt på Bastionen, ligner det mest en tilsyneladende uoverskuelig myretue, hvor voksne og børn myldrer rundt på kryds og tværs. Alligevel er der orden i kaos, og inde i den store sal er der fuld koncentration. Lige nu sidder omkring 100 elever på tilskuerpladserne og følger med i tilblivelsen af stykket. Der er helt stille. Skuespillerne har netop gennemspillet scene 5, hvor 'Provoknud' og 'Madonna' kommunikerer via sms'er illustreret med store skilte, som eleverne bærer hen over scenen. Og det klappede ikke helt i første omgang.

- Kan vi tage scenen igen? Lige efter Joannas sang? spørger Louise Huss ud i det åbne rum. Selvfølgelig kan vi det. Og så finder alle elever tilbage på rette plads med papskilte og telefon-rekvisitter. Der er også lige noget med musikken, for Joannas sang skal fortsætte som 'skiftemusik', imens det store lærred ruller ned til næste scene. Den del styrer musiklærer Nicolai Hansen, som er orkesterleder. Til højre for

'Madonna'

Sigrid Jensen, 8.A

- Jeg har glædet mig virkelig meget. Jeg har altid godt kunne tænke mig at lave teater og spille på en rigtig scene. Og det er sjovt, men også lidt nervepirrende. Man kan måske godt blive bange for at glemme replikkerne eller, at det kommer ud på en mærkelig måde. Men altså, det er jeg alligevel ikke nu.

- Det er virkelig sjovt at leve sig ind i en rolle og performe. Jeg er også ved at øve til rockmusical, hvor vi har premiere i næste måned. Jeg er lige flyttet til byen, så det var en god måde at møde nye venner på.

Pedellen 'Floridor'

Oliver Phillipsen, 9.A

- Vi blev spurgt, hvad vi gerne ville lave. Der var ikke noget bestemt, så jeg blev sendt op og lave kulisser. Jeg skulle egentlig bare have lavet en soundbox, men så kom min klasselærer og spurgte, om jeg ville være 'Kim', for han var syg. I forgårs var jeg med oppe at øve, men så blev 'Kim' rask igen. I går spurgte de så, om jeg ville være pedel. Jeg var åbenbart god nok til at indleve mig i rollen som 'Kim', så nu er jeg den evige dublé. Det er fint. Kostumet er lidt lille, for det var en fra 7. klasse, der skulle have spillet rollen. Men jeg har ikke noget imod at stå på scenen og sige noget. Jeg sidder stadig med manuskriptet åbent og følger med og prøver at huske, hvad jeg skal sige.

scenen sidder en elev og styrer en del af lyset, mens en professionel lysmand sørger for resten fra sin plads bagerst på tilskuerrækkerne. Her sidder også lydmanden og skolens viceleder Per Duelund, som styrer forskellige effektløyd fra sin computer.

- Lydene fra computeren er meget lave. Kan vi gøre noget ved det? spørger lærer Mads Egholm nede fra scenen.
- Det kan godt være, lyder svaret fra lydmanden. Han er hyret udefra og kender ikke huset så godt endnu.
- Hvornår skal vi begynde at danse? spørger en af eleverne på scenen.
- Det styrer du, Kirkeløkke. Det er dit ansvar. Du skal bare tage mikrofonen, svarer lærer Dan Nielsen.
- Lydmand? Der er ikke hul igennem til guitaren og kormikrofonen! Okay, nu er der. Fedt, mand. Så kører vi! råber Nicolai Hansen nede fra musikergraven. Og så tager vi lige scene 5 igen ...

"Vi levede i går"

Et kvarter senere er vi klar til næste scene, hvor pedellerne 'Floridor' og 'Celestin' giver deres tidshjul et spin og først lander på 1996. Det udløser dansende samba-nonner på scenen, for 1996 var året, hvor Nyborg Friskole overtog bygningerne fra den katolske skole Stella Maris. Så spinder hjulet igen og lander et kort øjeblik på den 2. juli 2022, hvor Tour De France-feltet er på besøg.

- Det var for langt. Vi går lige lidt tilbage, siger pedellerne og forlader scenen, imens det store lærred ruller ned. Nu er vi i et digitalt 'corona-klasseværelse' anno 2020, hvor mismodige lærere og elever forsøger at holde humøret oppe på Google Meet.
- God morgen alle sammen. I skal lige huske at tænde jeres kamera. Også dig Olfert, lyder det fra 'Kranen', som er 'Kims' lærerkollega.
- Jamen, mit kamera virker jo ikke. Min far har bestilt et nyt, lyder den rutinerede undskyldning fra eleven bag den sorte skærm.

Himmelblå

I scene 4 i 'De smukke unge mennesker' er der gået skønhedskonkurrence i udvælgelsen af årets Luciabrud, og 'Susan himmelblå' løber naturligvis med kåringen. I scene 5 forsøger 'Provoknud' at løse en konflikt via sms, mens 'Joanna' tager os med til sit klimavenlige drømmeland, hvor affaldssorteringen er højt på dagsordenen. Scener fra et skoleliv anno 2022.

- Det er vigtigt, at I får styr på det, siger 'Kranen' og fortsætter:

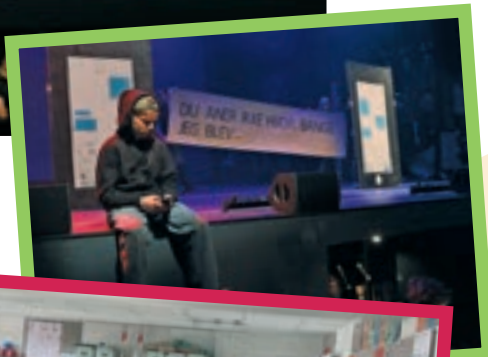
- I dag skal vi have om Koreakrigen. Det var i 1949 eller cirka deromkring, lyder det monotont fra 'Kranen'. Imens bliver Meet-eleverne erstattet af en række ansigtsmaske-klædte elever, der kommer gående ind på scenen og sætter sig med hver sin bærbare på skødet. Bandet starter, og 'Provoknud' sidder klar med en mikrofon.

- Tik-tik. Klokkeren slår og slår. Tiden går og går. Vi levede i går, synger han fra kanten af scenen. Eleverne sidder som forstenet på deres stole. Så skifter stemningen, og eleverne gør oprør. De gennemborer deres computerskærme med knyttede næver og holder sig for ørerne i en desperat dans, imens Søren Brostrøm taler og taler og taler fra skærmen oppe i hjørnet. Det er en stærk scene, godt understøttet af det virkelig velspillende band, som sidder lige under scenen.

- Tik-tik, lyder det, imens scenen går i sort ...

Ud på dybt vand - og ind igen

Torsdag morgen er det tid til den anden og sidste gennemspilning før generalprøven. Der manglede stadig meget i

Der er meget at holde styr på, når Nyborg Friskole laver musikteater med 350 elever. Alle skal huske deres replikker, og mikrofonerne skal slukkes og tændes de rigtige steder. Der skal også være plads til begejstring - og samtidig skal tidsplanen gerne holde.

går. Flere af scenskiftene tog meget lang tid, og en del skuespillere glemte at slukke deres mikrofoner, talte for lavt eller kunne ikke finde det rigtige spotlight at stå i. Men det skal nok blive godt, mener lærer Karine Østerholt. Også selv om hele holdet er under tidspres.

- Vi skal huske, at livet er andet end skole. Dannelse handler også om, at man nogle gange kommer lidt ud på dybt vand og finder ind igen. At man bliver lidt nervøs og prøver at samarbejde med nogen, man ikke plejer at samarbejde med. Vi har alle sammen brug for at komme ud af vores komfortzone en gang imellem. Og selvfølgelig bliver vi klar, siger Karine Østerholt og smiler bredt. For hun er selv spændt. Det er første gang, at både hun og de to andre manuskriptforfattere har ansvaret for en stor forestilling.

"Fedt, mand!"

I dag går de første scener heldigvis efter planen - stort set - men der opstår et nyt problem i den næstsidste scene.

Lærer Louise Huss gennemgår manuskriptet med 'Kim'.

Her tager eleverne på studietur på Christiania og bliver arresteret af politiet til musik fra 'Midt om natten'. Men i slutningen af scenen glemmer nogle af skuespillerne at sige deres replikker, måske fordi drejescenen stopper for tidligt? Det kræver lige et hurtigt lærermøde på scenen.

- Har vi tid? spørger lærer Dan Nielsen.

- Ja, ja, vi er foran planen, svarer Karine Østerholt roligt og går op til de andre lærere for at koordinere. Der er også et problem med politiets sirenellyd, som ikke kommer samtidig med de blå blink. Og så mangler musikerne selvfølgelig deres monitorlyd. Igen. Men det er små rettelser, og kort efter er også afslutningsscenen gennemspillet som planlagt. Det eneste, der mangler, er lidt mere fest på scenen, når den

Eleverne i indskolingen har malet det, de drømmer om - ud fra titlen på sangen 'Hvis min far gi'r mig lov'. Det er blevet til et flot bagtæppe i scene 3, hvor eleverne også får is under den nyudsprungne bøg, som traditionen foreskriver, når bøgen foran hovedbygningen springer ud om foråret.

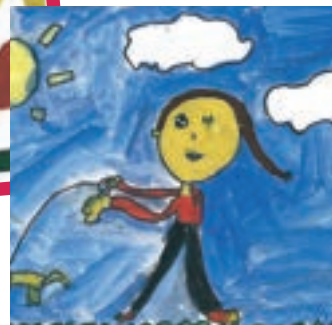
yngste version af 'Provoknud' synger for i 'Det var Inga og Katinka'.

- Vi tager den lige én gang til, råber musiklærer Nicolai Hansen op til alle skuespillerne, som er samlet på scenen. Han instruerer dem i, at de skal stemme i med fuld kraft, når omkvædet starter. Og så skal der danses.

- Er I med på det? Fedt, mand! råber Nicolai Hansen entusiastisk og tæller for.

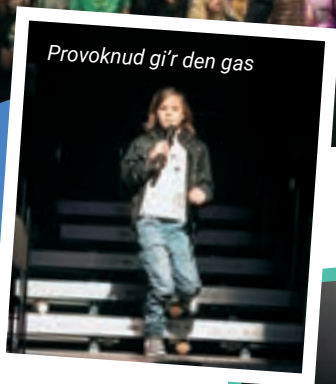
- Fedt mand, gentager skoleleder Jesper Vognsgaard stille og smiler. Han sidder ved siden af Nicolai og er med som musiker igennem hele ugen. Og SÅ bliver der ellers skrålet på scenen:

- Det var Inga!! Og Katinka!!! Smukke Charlie. På sin Harley! Uhhhhh!!!!

Karine Østerholt giver eleverne de sidste dæssinger inden generalprøven

Provoknud gi'r den gas

Musiklærer Nicolai Hansen instruerer sangerne

Afslutningsscenen går helt efter planen

Kort lærermøde på scenekanten

... og endnu en gang sker miraklet. Præcis som det plejer, når Nyborg Friskole hvert andet år laver musikteater. Klokken 12 torsdag er den store sal på Bastionen tæt pakket med forventningsfulde forældre, bedsteforældre og elever fra andre skoler, der er mødt frem til den første af fem forestillinger. Og selvfølgelig kører det bare! Fedt, mand :-)

PR-gruppe med flere opgaver

Eleverne i PR-gruppen sørger for at lave plakater og program til forestillingen. Og så har de en vigtig opgave med at styrke fællesskabet.

Intet musikteater uden en PR-gruppe. Sådan skal det være, og i år har hele 27 elever fra 2.-9. klasse været rundt at interviewe og tage billeder, som er blevet formidlet på en intern blog. Her kan man blandt andet finde billeder af alle skuespillere og se videointerviews med lærere, elever og nogle af tilskuerne til de første forestillinger. Det er med til at styrke fællesskabet, forklarer en af lærerne i PR-gruppen, Randi Hærup Poser.

- Det handler om at åbne op, så både elever og forældre kan følge med og mærke, at de er en del af et fællesskab. Når man som elev er meget optaget af sit eget, kan det være svært at vide, hvad der sker rundt omkring. Vi giver alle elever mulighed for at følge lidt med og måske snakke med deres forældre om, hvad der er sket i løbet af dagen, siger lærer Randi Hærup Poser.

PR-holdet har også haft ansvaret for at producere plakater og et program for forestillingen, så der har været mange små opgaver undervejs - uden at det dog har været lige så hektisk som på scenen. Det fortæller Hjalte og Mathias fra 9.B.

- På nogle af de andre hold har der virkelig været gang i den, men for os har det været stille og roligt. Det har været en hyggelig uge, siger Mathias. Hjalte er enig.

- Alle dem på scenen ser jo ikke hinanden øve, så de når ikke at opleve helheden. Vi har været rundt at se, hvad alle andre har lavet, og så har vi fået træning i at interviewe og tage billeder. Det har været sjovt at lave noget andet, end det vi gør til hverdag, siger Hjalte.

Jubilæumsfejring med fælles tema: "Dengang & Nu"

Nyborg Friskoles 25-års jubilæum blev fejret med en blokuge (emneuge) om temaet "Dengang & Nu". Her arbejdede eleverne blandt andet med musik og mode.

Selvfølgelig skal en 25-års fødselsdag fejres med manér, så her den første uge i juni har Nyborg Friskole ryddet skemaet for at gøre klar til jubilæumsfesten og arbejde med temaet "Dengang & Nu". Alle er i gang, og temaet bliver fortolket vidt forskelligt. Nogle klasser undersøger madkulturens udvikling igennem årene, mens andre arbejder med sport, musik eller nyheder. Produkterne skal indgå i jubilæumsfesten og må meget gerne være med til at give skolens rammer et ansigtsløft. På 7. årgang har eleverne valgt at lave plantekasser til skolegården.

- Emil, har du stærke arme? spørger klasselærer Astrid Fog. Hun står ved tavlen og fordeler arbejdsopgaverne. Det hele skal være klar inden fejringen om halvandet døgn.

- Hvis I kan se, at der mangler et eller andet, så bidrager man lige til fællesskabet. Vi har deadline i morgen, siger lærer Hanne Christiansen.

- Yes! lyder det fra et par af drengene. Og så er det ellers i gang. Der skal laves plakater til kaffeboden og fyldes plantekasser, og så skal 'pynte-insekterne' til plantekasserne males. Det sidste går en flok piger straks i gang med, imens et par drenge sætter sig ved siden af og kigger på. Ude i gården er det omvendt - der står pigerne og tøver lidt, imens

fem drenge går direkte hen og tager fat i skovle og trillebøre. De går i fast rutefart imellem jordbunken og de fem nye plantekasser, som er blevet lavet i løbet af ugen.

- Bare kom, siger Emil. Han står klar til at skovle jorden på plads, imens Benjamin kommer med trillebøren. Hanne Christiansen hjælper med løfteteknikken og sørger for, at jorden ikke rammer ved siden af.

En del af undervisningen

Så kommer lærer Martin Tofte ud fra klasselokalet med et stort smil og begynder højlydt at kommandere.

Mikkel fremviser et par vabler som bevis på veludført arbejde.

- Kan vi få lidt fart på! råber Martin Tofte og får med det samme svar på tiltale.
- Du kan bare selv smøge ærmerne op og få gang i de der kyllingemusklér, råber en af drengene tilbage. Der er højt humør og fuld knald på, så plantekasserne skal nok nå at blive klar til jubilæet. I hvert fald første del. For plantekasserne skal ikke bare gøre skolen pænere - med tiden skal der også gerne flytte insekter ind på de nye 'insekthoteller'. Det forklarer Hanne Christiansen, som underviser i biologi og fysik/kemi i overbygningen.
- Det her er vores mikroskopiske bidrag til at øge biodiversiteten. Nyborg Kommune ligger nr. 93 på kommunernes biodiversitetsliste, og på vores matrikel har vi stort set kun kunstgræs. Så vi laver nogle plantekasser med en masse forskellige planter, som gerne skulle blive et smukt flor og give gode levesteder til insekter, siger Hanne Christiansen. Det giver selvfølgelig noget ekstra arbejde med at passe og vedligeholde. Men det er der en plan for.
- Vi tager det med som en del af naturfagsundervisningen. I første omgang får AUT ansvaret for at passe plantekas-

serne, men det kan deles ud. Man kunne også sagtens forestille sig, at der kommer flere kasser med tiden, siger Hanne Christiansen.

Kreativt detektivarbejde

Eleverne fra 7. årgang har selv malet plantekasserne, og der er også andre i gang med malerspand og pensel. Lige nu er et par drenge fra AUT ved at male sandkasser, mens andre pynter det nymalede hegn med store silhuetter af sportsaktive børn. Drengene fra 6. klasse laver musikvideoer med hits fra 1996. Et af holdene er ved at filme ude på gaden, imens fire andre drenge flasher deres store guldkæder og

Stella Maris, 1980'erne

Indskolingens model af, hvordan Nyborg Friskole så ud i 1996

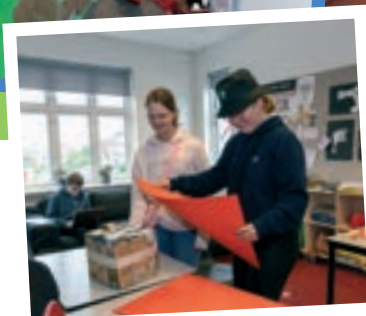

gør sig klar til at kaste håndtegn til "Ready or not". Indenfor laver indskolingseleverne modeller af skolens bygninger. For hvordan så skolen egentlig ud for 25 år siden, og hvad er der sket igennem årene?

- Det er lidt af et detektivarbejde, forklarer klasselærer Karen Madsen. Hun er sammen med et blandet hold fra 0.-2 klasse i gang med at fremstille en model af Nyborg Friskole anno 1996. Dengang bestod skolen kun af to bygninger, men til gengæld var der mange flere træer og planter i gården. De skal selvfølgelig også med.

- Vi prøver at lave vores model ud fra nogle gamle billeder. Men det er ikke helt let, siger Karen Madsen.

Inde i naboklassen er et andet hold ved at lave en model af Nyborg Friskole, som den ser ud i dag. Skolen har knopskudt igennem årene, så der er meget at holde styr på. Børnehaven og de to administrationsbygninger kommer kun med som aftegninger på kortet, men til gengæld går de yngste elever virkelig i detaljer med skolens legeredskaber. Lige nu står fire elever ved bordet i hjørnet og arbejder med en model af hele legepladsen. De er gode til at hjælpe hinanden og skiftes til at lime og holde. Her ved vinduet sidder Ludvig og Theis og bygger et af legeredskaberne

med pap, farvede tændstikker og lim i lange baner. Så går Ludvig ud og henter en håndfuld sand, som han hælder ud over pappet.

- Hvorfor skal der sand i? spørger en tredje dreng undrende.
- Det er fordi, vi laver en model af 'kvalmeren', forklarer Theis og arbejder fokuseret videre med skolens 'kvalmegyngé'.

Biller og mælkekartoner

Udenfor er der stadig fuld aktivitet. Tre elever er i gang med at vande de nyplantede blomster i de store cementrør, der står foran SFO'en.

- Ej, der er en bille. Den kan svømme, udbryder pigen med vandkanden.
- Undskyld hr. Bille, siger en anden pige og bøjer sig ned for at hjælpe det våde insekt på land igen. Imens øver koret sig til festen i morgen - man kan høre dem synge halvfemserhittet "Sådan nogen som os" igennem det åbne vindue i

musiklokalet. Inde i AUT-husene er der gang i flere projekter på samme tid. I den ene klasse laver nogle af eleverne silhuetter til udsmykning af vinduerne, mens et andet hold netop er kørt ned i genbrugsbutikken for at hente møbler. De er ved at lave det gamle pulterrum om til 'pusterummet' - et hyggelokale hvor man kan tage en kort pause, når verdens larm bliver for meget. I den anden klasse arbejder eleverne med skolens bygninger i stort format. De bruger mælkekartoner som det primære byggemateriale, og her ligger vægten på skolens knopskydning igennem opkøb af nabo-bygninger - både villaer, kirken og børnehaven. Det forklarer historielærer Randi Hærup Poser.

- Ideen er, at vi gerne vil vise, hvordan skolen er vokset igennem tiden. Så hver bygning får et skilt, der fortæller en kort historie om bygningen, og hvornår den er opført, siger Randi Hærup Poser. Hun kan godt se, at de har givet sig selv en stor opgave, for det tager alligevel lang tid at bygge 11 store bygninger ud af mælkekartoner.

- Men vi når det. Selvfølgelig gør vi det, siger Randi Hærup Poser.

”Livets træ står midt i vores skolegård”

Nyborg Friskoles 25-års jubilæum blev fejret med skolens nye sang og en tale om livets træ.

treenighed, siger skolelederen. Men hvad det symboliserer, er helt op til øjnene, der ser. Det kan være en religiøs treenighed eller indskoling, mellemtrin og udskoling.

- Det kan også være mennesker, musik og matematik. Eller børn, forældre og ansatte. Det bestemmer vi heldigvis selv, siger Jesper Vognsgaard. Han beretter kort om livstræets betydning i den nordiske mytologi, inden han går videre til at fortælle om det træ, skolen vil plante i anledning af skolens jubilæum.

- Nogle gange gør vi noget, der spreder glæde her og nu. Andre ganske skal vi investere og vente på at få udbytte. Det træ, vi planter i dag, er måske først stort, når vi ikke er her mere. Men vi skal huske at plante træer alligevel. Vi skal nemlig gøre noget for vores efterkommere og huske den lange horisont. Det gør vi i dag, siger Jesper Vognsgaard.

Intet jubilæum uden en tale, og i dagens anledning tager skoleleder Jesper Vognsgaard udgangspunkt i skolens kæmpestore blodbøg.

- Livets træ står midt i vores skolegård! Det er ikke et helt almindeligt træ. Det er et stort træ – med solide rødder i jorden og grene helt op i himlen. Se bare! Det er stærkt og flot og poetisk, siger Jesper Vognsgaard og peger op mod det mægtige træ, som troner højt over de 5-600 hundrede fremmødte.

- Der er vist nok tale om hele tre træer, der er vokset sammen til et. Træet stammer fra dengang, skolen var en katolsk skole. Så vores 'livstræ' er intet mindre end en

Alle plantekasser blev klar til den store dag.
Nu venter vi bare på, at insekterne flytter ind ...

Hørt i salen:
Far: Er det der et kirsebærtræ?
Søn: Nej, det er da blodbøgen.
Far: Nårh, det er der, I spiser is under?
Søn: Ja, men jeg var der ikke den dag.
Jeg havde skoldkopper.

Velkommen under bøgen

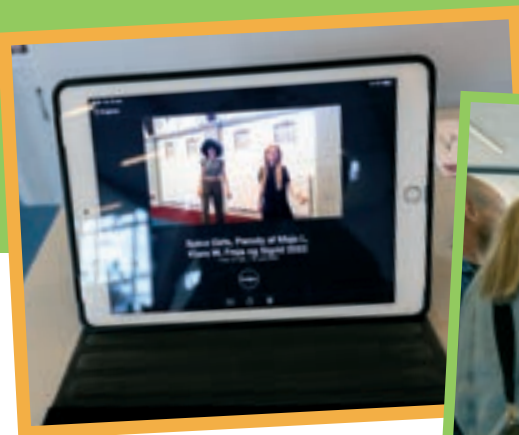
Inden skoleleder Jesper Vognsgaard slutter sin tale med at udråbe et trefoldigt hurra for skolen, kommer han med en opfordring. For der er meget at glæde sig over i dag, hvor resultatet af elevernes hårde arbejde skal vises frem.

- Tag lige en runde på skolen. Se de mange nye flotte og farvestrålende silhuetter på plankeværket. Se også de flotte plantekasser og gå en tur ind i salen. Der i dag er et stort museum, hvor I kan opleve nedslag i de sidste 25 års historie, siger Jesper Vognsgaard. Og så er blevet tid til en uropførelse af skolens nye sang, "Velkommen under bøgen, min ven". Den er skrevet af to lærere, og som Jesper Vognsgaard stolt siger, da han præsenterer sangen og de to sangskrivere:

- Liverpool har Lennon og McCartney. Nu har Nyborg fået et nyt sangskriverpar - Fabricius og Hansen, som har skrevet Nyborg Friskoles jubilæumssang. (Se sangen på side 5.)

Jubilæumsfejring med temaet "Dengang & Nu": Eleverne i 6. klasse har produceret deres egne musikvideoner med hits fra 90'erne, imens 3. klasse har arbejdet med udviklingen af madpyramider igennem 25 år. Et elevhold fra 8. klasse sælger mad fra en pølsevogn ('som da far var dreng'), og indskolingen laver plantebaseret 'superfood' anno 2022. Overskuddet fra arrangementet går ubeskåret til elevrådet.

Indskolingsens model af skolens 'kvalmegynge':

Rigtig mange elever har købt t-shirts og hættetrøjer med skolens logo i anledning af jubilæet.

Skolens jubilæum blev fejret behørigt med diskotek og en uhyggelig tur ned i den skumle kælder "Nonnegangen". Og fodbold kan man jo altid spille ...

AUT's model af Nyborg Friskole

Bella Vista

Vidste du?

Skolen køber huset "Pouls minde" på Vindingevej i 1998. Bygningen bliver SFO, men i dag bruges bygningen som en del af indskolingen.

3

NYBORG FRISKOLES

Profil 2022

Børnehave - Indskoling - SFO - Melletrin - Udskoling - AUT

Hvad kendetegner Nyborg Friskole anno 2022?

Vi har bedt skolens ledelse gøre status og forklare om visionerne for fremtiden. Desuden har vi besøgt skolens seks afdelinger for at opleve dagligdagen og høre hvilke pædagogiske tanker, der ligger bag undervisningen og de forskellige aktiviteter. Men først skal vi med til den årlige generalforsamling.

”Der er rigtig meget, der går rigtig godt”

Der lød positive toner fra både salen og bestyrelsen, da Nyborg Friskole holdt den første ’rigtige’ generalforsamling efter en turbulent coronatid.

Stolerækkerne er godt fyldt i salen her til aften, hvor Nyborg Friskole afholder sin årlige generalforsamling. Som noget nyt starter vi med en sang, som skoleleder Jesper Vogns- gaard akkompagnerer.

- Vi synger ’Kære Linedanser’. Jeg tror, I kender den, siger Jesper Vognsgaard.

- JO DA, lyder det højt fra salen. Skolelederen smiler og fortsætter:

- Det forpligter, når man siger ’jo da’. Og husk: Det er ikke skønsang. Det er fællessang, siger Jesper Vognsgaard og sætter sig til klaveret.

Bagefter gør bestyrelsesformand Christina Lyngbakke Larsen status over det forgangne år. Der har været nok at se til med corona, forberedelse af jubilæum og flere skift på ledelsesgangen.

- Det har været en turbulent tid med tre skoleledere på tre år. Det er selvfølgelig ikke optimalt. Men vi er meget fortrøstningsfulde, for vi er landet godt i det. Vi synes, der er rigtig meget, der går rigtig godt, siger Christina Lyngbakke Larsen. Hun roser personalegruppen for at være både robuste og dedikerede - og så understreger hun, at det var en fuldstændig enig bestyrelse, som i løbet af indeværende

skoleår ansatte skoleleder Jesper Vognsgaard og viceleder Per Duelund.

Økonomi til byggeri

Bestyrelsesformanden fortæller også, at skolen er blevet recertificeret som profilskole for specialundervisning. Det giver mulighed for at fortsætte det gode arbejde i skolens Anderledes Undervisnings Tilbud (AUT).

- Det er et udtryk for, at vi på Nyborg Friskole tager ansvar for, at alle børn og unge får de muligheder for at tage en uddannelse, som de har brug for. Det er vi faktisk stolte af, siger Christina Lyngbakke Larsen. Derefter præsenterer hun nogle nøgletal i forhold til elevtal og økonomi. Det er der styr på.

- Sidste år havde vi et overskud på en million kroner, og det er vi tilfredse med i bestyrelsen. Overordnet set har Nyborg Friskole en sund økonomi og en god egenkapital. Det er godt grundlag for den vedligeholdelse, der er på vej i de kommende år, forklarer bestyrelsesformanden. Nogle af skolens bygninger trænger til en kærlig hånd. Skolen er i gang med at lave en plan for, hvordan man i den næste tid

Bestyrelsesformand Christina Lyngbakke Larsen
gør status over det forgangne år.

vil sikre et fornuftigt vedligeholdelsesniveau over hele linjen. Lige nu er skolen imidlertid midt i en visionsproces, og den skal føres til ende, før bygningerne får en ordentlig overhaling. Til den tid skal der formodentlig bygges en del om - alt efter hvilke nye ideer og visioner, der kommer på bordet. Skoleleder Jesper Vognsgaard forklarer, at der er fuldt tryk på processen, selvom der måske udadtil ikke er sket så meget endnu.

- I kan være helt rolige. Der sker mange ting, og der er rigtig meget energi og mange gode ideer. I løbet af det næste skoleår kommer vi til at sætte rigtig mange initiativer i gang, siger Jesper Vognsgaard. (Læs mere på side 45.)

Tak til bestyrelsen

Aftenen slutter med god spørgelyst og fuld opbakning fra salen. Flere vil gerne vide mere om forældresamarbejdet, elevrådet og skolens jubilæumsforestilling, mens andre rejser en diskussion om, hvorvidt Nyborg Friskole også fremover skal være medlem af Danmarks Private Skoler.

Det kunne jo også være en mulighed at skifte til Dansk Friskoleforening? Det giver en god debat om skolens profil. Til sidst lyder der en varm tak fra en af forældrene.

- Jeg vil bare sige en kæmpe tak til jer i bestyrelsen. I har vist en handlekraft, som er bemærkelsesværdig for en frivillig bestyrelse. Det skylder vi jer en kæmpe tak for, siger en af fædrene, imens der bliver nikket rundt omkring i salen.

Tid til at tænke nyt

Nyborg Friskole er midt i en visionsproces, hvor den pædagogiske profil bliver trukket skarpere op. Det handler om faglighed, dannelse og kreativitet - og om at indrette skolens bygninger, så de fungerer optimalt i mange år fremover.

Hvad kendetegner Nyborg Friskole anno 2022? Vi har bedt skoleleder Jesper Vognsgaard og viceleder Per Duelund gøre status og samtidig løfte sløret for den visionsproces, som skolen er midt i. Det første er let. Nyborg Friskole har igennem sine første 25 leveår været en succeshistorie, hvor skolen er vokset støt og i dag har et solidt fundament med en stærk historie, en rigtig god økonomi og fyldte klasser. Desuden har skolen en meget kompetent medarbejderstab, fortæller skoleleder Jesper Vognsgaard.

- Vi har nogle meget dygtige lærere og pædagoger. Nogle af dem har været på skolen i over 20 år, og vi har også en gruppe yngre ansatte, der energisk og med virkelyst byder ind. Fælles for dem alle er, at de er dedikerede, nysgerrige og fagligt kvalificerede. De vil rigtig meget, siger Jesper Vognsgaard.

Det sidste har blandt andet vist sig tydeligt i den igangværende visionsproces. Her bliver alle medarbejdere inddraget i arbejdet med at skabe en fælles pædagogisk retning, der skal kendetegne skolen mange år frem i tiden. Det sker på et tidspunkt, hvor en del af skolens bygninger er lettere nedslidte - flere af dem fordi de er bygget til andre formål og siden opkøbt af skolen - og derfor er renovering af bygnings-

massen på en måde blevet katalysator for visionsprocessen. Økonomien er på plads, så der er råd til både ombygning og renovering. Dermed er det store spørgsmål: Hvilke lokaler får skolen brug for i de næste 25 år, og hvordan skal de indrettes? Det er straks sværere at svare på.

- I vores visionsproces skal vi først vide, hvad vi vil pædagogisk ... og så skal vi bygge faciliteterne. Der er heldigvis masser af gode ideer. Det syder og bobler lige nu. Vores opgave er at skabe retning og sørge for, at vi udvikler skolen lidt ad gangen, så det ikke koger over, siger Jesper Vognsgaard.

Sammenhæng mellem fagene

Skolelederen har i de seneste måneder holdt rigtig mange møder med forskellige teams, som kommer med hver deres ideer og ønsker. Tag for eksempel skolens køkken. Det er meget lille og kan dårligt rumme en halv klasse ad gangen. Her er det oplagt at bygge om, og måske skal køkkenet indrettes på en måde, så madkundskab kan kobles til andre fag? For eksempel vil det give god mening også at arbejde med sundhed og bæredygtighed, når der står madkundskab på skemaet. Men hvad kræver det? Skal der for eksempel

Skoleleder
Jesper Vognsgaard

være plads i køkkenet til computere, landkort på væggene eller måske ligefrem laboratoriefaciliteter?

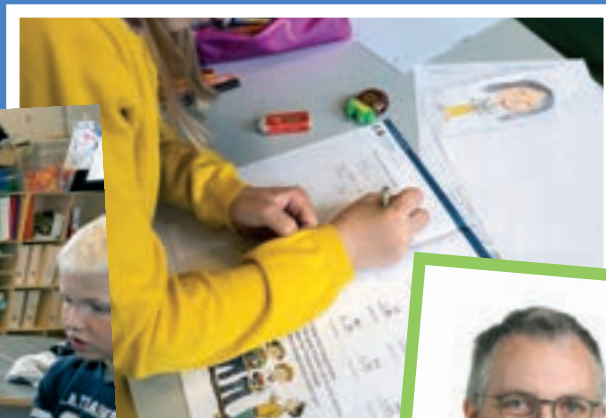
- Hvis vi nu stiller et spørgsmål: Er det bedst at købe lokale æbler, der er dyrket konventionelt - eller skal vi hellere bruge økologiske æbler, der er fløjet ind? Hvad er vigtigst: CO² eller sprøjtemidler? Sådanne dilemmaer kan man godt trække ind i madkundskabsundervisningen, så faget bliver mere alment dannende. Spørgsmålet er, hvordan vi kan gøre det mest muligt spændende, siger Jesper Vognsgaard.

Mange ideer i spil

Et andet forslag går på at indrette et lille grupperum med whiteboards på alle fire vægge. Det vil give nye dimensioner til gruppearbejde, når alle kan se alt, hvad der bliver skrevet. Det vil også give god mening at lave et ekstra musiklokale med computere, så eleverne selv kan skrive tekster, komponere og indspille - men også lave deres egne musikvideoer i

et samarbejde mellem dansk- og musikfaget. Eller hvad med at indrette et nyt multiværksted? For femten år siden blev skolens sløjdlokale nedlagt til fordel for et nyt fysiklokale, men måske er der brug for at tænke anderledes i dag? Der er mange ideer. For ledelsen handler det meget om at skabe sammenhæng mellem fagene og sørge for, at eleverne kan se meningen med det, der foregår i undervisningen. - Det er vigtigt, at vi gør undervisningen nærværende. Der er forskel på at undervise i et fag eller med et fag. Vi skal kunne forklare, hvorfor faget er vigtigt og give det relevans. Vi lever i en tid, hvor vi har rigtig mange eksperter, der ved rigtig meget om et meget begrænset område - med risiko for, at vi ikke kan få tingene til at hænge sammen, siger Jesper Vognsgaard.

Viceskoleleder Per Duelund

Hvad er faglighed?

Viceleder Per Duelund er helt enig. For ham handler det meget om, at eleverne får nogle kompetencer, de kan bruge ude i virkeligheden. På skolens hjemmeside står der, at Nyborg Friskole "har fokus på faglighed, kreativitet og dannelse". Sådan har der stået i mange år, og det gælder stadig. Men måske er det alligevel tid til at definere begreberne lidt tydeligere. Det gælder for eksempel i forhold til begrebet faglighed.

- Personligt mener jeg, at faglighed har været blæst for meget op i mange år. Vi har altid haft høj faglighed på Nyborg Friskole. Der er aldrig nogen, der har sagt, at vi skulle sørge for, at eleverne fik høje karakterer. Men det har de fået, og vi skal selvfølgelig ikke lade fagligheden gå fløjten. Men jeg tror, vi er kommet til at ligne folkeskolen for meget igennem årene. Måske skal vi flytte fokus lidt mere over på dannelse og det kreative? siger Per Duelund.

Findes det, vi ikke kan teste?

For ham er det helt essentielt, at Nyborg Friskole tør bruge de frihedsgrader, som de frie skoler har i forhold til folkeskolen. Det gælder blandt andet i forhold til spørgsmålet om, hvor meget man skal teste i undervisningen.

- Det har lidt været sådan, at hvis der er noget, vi ikke kan teste, så findes det ikke. Men det er altså svært at teste dannelse eller en iboende kreativitet. Vi brugte også de nationale test i starten, men vi fandt hurtigt ud af, at de ikke gav os de informationer, vi havde brug for. De nationale test fortæller kun nogle meget konkrete ting, for eksempel om eleven kender definitionen på en syre eller Ohms lov. I bund og grund synes jeg ikke, det er så vigtigt, siger Per Duelund. Han giver et eksempel: Hvad er vigtigst, hvis en sikring springer? At man har fuldstændig styr på Ohms lov, eller at man er i stand til at tænke selv?

- Det er ofte bedre, at eleverne kan bruge deres viden ude i virkeligheden, end at de kan sætte sig ned og regne efter

reglerne. Jeg vil gerne have, at de kigger sig omkring og finder ud af, at det er kaffemaskinen i hjørnet, der brænder sikringerne af. Ellers ender de alligevel bare med at ringe til elektrikeren, siger Per Duelund og smiler.

En skarpere profil

Også her er de to ledere helt på linje. Det må aldrig blive det vigtigste mål med undervisningen, at eleverne klarer sig godt i en test eller får 10 eller 12 til eksamen. Hvis jagten på høje karakterer bliver styrende for tilrettelæggelse af undervisningen, ender man med at bruge tiden forkert. - For mig er det ikke afgørende, at eleverne får kanonhøje karakterer. Det er mere afgørende, at vi sender nogle sunde og robuste unge mennesker ud i verden. Vi skal gøre undervisningen nærværende og give fagene relevans i stedet for at lave 'teaching to the test', siger Jesper Vognsgaard.

Selvfulgelig kan man ikke nå det hele. Det er heller ikke muligt at føre alle lærernes gode ideer til nye lokaler ud i livet. Så mange penge har skolen trods alt ikke. Det er nødvendigt at vælge retning, og skoleleder Jesper Vognsgaard mener,

at skolens profil med fordel kan trækkes lidt tydeligere op. - Vi har en didaktisk og pædagogisk frihed, og jeg vil gerne drøfte med vores forskellige faggrupper, hvordan vi bedst bruger friheden. Måske skal vi bruge vores frihed som friskole lidt mere, så vi ikke bare laver en kopi af andre gode skoler. Der er farver på vores skole, men måske skal der flere til? Man kan gå mange veje, når man skal udvikle en skole. Vi skal ikke revolutionere, vi skal snarere evolutionere. Men vi skal turde, siger Jesper Vognsgaard.

Nyborg Friskoles børnehave fungerer som en udvidet førskole, hvor børnene går et år, før de starter i 0. klasse.

”Kan I huske, hvor svært det var første gang?”

I Nyborg Friskoles børnehave bliver børnene klar til at gå skole med alt, hvad det indebærer. De skaber relationer, får en tryk overgang til skolen og lærer at øve sig på det, der er svært.

I dag er det tirsdag. Det betyder udflugt i Nyborg Friskoles børnehave. Her til formiddag går turen til voldanlægget ved Nyborg Slot, og børnene klatrer selvfølgelig op ad den stejle bakke til vandtårnet.

- Godt gået! Kan I huske, hvor svært I synes, det var at komme op første gang? spørger pædagog Louise Schmidt Thrane. Hun snakker videre med et par af pigerne, imens de fleste sætter kursen direkte mod de store kanoner. Der er fuldt skrald på.

- Jeg kan slet ikke stoppe med at løbe, udbryder en af pigerne begejstret. Hun spæner forbi en kanon, hvor tre drenge allerede er i gang med 'skyde' ud over voldanlægget.

Der er meget at lære

I dag er det en kort udflugt, hvor børnene udforsker området på egen hånd. Børnehaven tager også tit i skoven eller på havnens legeplads og laver forskellige projekter i løbet af året. I efteråret besøgte børnene en bondegård i forbindelse med projektet 'fra jord til bord'. De har også lige haft et tema om 1-1-2, hvor de fik politiet på besøg og selv var på udflugt til den lokale brandstation. Det handler både om at forstå

verden omkring sig og samtidig skabe et trygt fællesskab, der lægger fundamentet for de næste ti års skolegang. Det forklarer børnehaveleder Christina Vestergaard Kalsler. - Der sker en utrolig stor udvikling med børnene, fra de begynder om sommeren og så frem til jul. Børnene vokser fra at være en lille spire til en kæmpe blomst. Det er her, de skaber relationer og finder deres plads i gruppen, siger Christina Vestergaard Kalsler. Og der er meget at lære.

- Nogle børn kan have behov for at træne deres sociale færdigheder. De kan for eksempel have svært ved at holde i hånd. Så arbejder vi med det. Det handler grundlæggende om, at de skal turde tro på, at de kan. At det, de gør, er det rigtige. 'Jeg kan lytte til mine venner'. 'Jeg kan vente på, at det bliver min tur'. 'Jeg er klar', forklarer Christina Vestergaard Kalser. Det gælder også i forhold til børnenes motorik, som er et vigtigt fokuspunkt. Her er turen op til kanonerne et fint eksempel.

- Vi spørger for eksempel, om børnene kan huske, hvor svært det var at gå op ad bakken sidste gang. Det kan de bruge til at forstå, hvad det giver at gøre tingene igen. Vi skal lære dem at øve sig. Det skal de også bruge i skolen, siger Christina Vestergaard Kalser.

En tryk overgang

I børnehaven får de kommende 0. klasser den første introduktion til skolelivet. De leger rigtig meget med rim og remser, og nogle af dem arbejder også lidt med tal og bogstaver. Det forklarer pædagog Malene Thulesen.

- Vi laver ikke decideret skolearbejde. Men nogle børn er

meget interesseret i det, og så giver vi dem de udfordringer, de har brug for, siger Malene Thulesen. I løbet af foråret tager børnehaven jævnligt på besøg i 0. klasse og prøver at være med til morgensamling i indskolingen. Lige nu har børnene et 'skoleprojekt', hvor de snuser lidt til, hvad det vil sige at gå i skole. Her får de også en skoleven.

- Det er virkelig stort for vores børn. Samtidig lærer Mette (børnehaveklasseleder, red.) børnene at kende, og de bliver trygge ved hende. Det handler om stille og roligt at bygge bro over til skolen. Det er vigtigt at skabe en tryk overgang, siger Malene Thulesen.

- Voldanlægget er et fantastisk sted. Nogle gange behøver vi ikke at gøre noget - vi er her bare. Så kommer børnene og spørger om navne på blomsterne og alt muligt andet. Det er rigtig fint, vi har børnehaven så tæt på, at vi bare lige kan gå herved, siger pædagog Louise Schmidt Thrane.

Vi skal have alle med

Efter en halv times fri leg er det tid at gå hjemad, og børnene skal finde sammen to og to. Et par af drengene er ikke helt færdige med at lege, og en tredje står lidt alene og kigger.

- Hvem er din gå-makker? spørger pædagog Malene Thulesen. Hun får hurtigt løst situationen, men nogle af de andre når alligevel at blive utålmodige.

- Skal vi snart gå? spørger en af pigerne.

- Ja, vi skal bare lige have alle med, svarer Malene Thulesen tålmodigt. Så er der styr på tropperne, og på hjemturen tager de den korte rute ned ad den ikke så stejle bakke.

En kort siesta

Der er helt stille i børnehavens motionsrum. Det meste af dagen er det ellers her, der må leges vildt, men efter frokost holder børnene siesta. I dag instruerer pædagog Malene Thulesen børnene i at give hinanden blid massage. Det foregår med bevægelser inspireret af en historie om sommerfugle, der basker med vingerne. Børnene slapper fuldstændig af, imens Malene Thulesen læser op. Om lidt er de klar til resten af dagen.

Reportage fra indskolingen:

”Vi skal møde barnet, hvor det er”

Undervisningen i Nyborg Friskoles indskoling er tilpasset den enkeltes niveau og tempo. Samtidig er fællesskabet vigtigt.

Det er mandag morgen i 0. klasse. Børnehaveklasseleder Mette Cecilie Saaby er ved at dele papirer ud, for her i slutningen af skoleåret skal klassen have den første bogstavtest.

- Har I styr på, hvad I skal? Oppe i hjørnet kan se, at der er en kurv. I skal skrive det store 'K' og det lille 'k'. Og det gør I nu, siger Mette Cecilie Saaby. En af pigerne bliver lidt ked af, at hun ikke kan huske det lille bogstav.

- Det gør ikke noget. Så går du bare ned og laver det store 'K', siger Mette Cecilie Saaby og peger på papiret. Det hjælper. Nu kan pigen også huske, hvordan man skriver det lille 'k'. Næste bogstav er 'M'.

- Hvis man ikke kan huske det, lader man bare være med at skrive noget. Men I kan det hele. Det er bare fordi, I ikke må spørge - så tror I, at I ikke kan, siger Mette Cecilie Saaby. Der er stille i klassen, imens eleverne arbejder. De har god tid, for de mangler kun Æ og G i dag.

- Jeg deler alfabetet op over halvanden uge, så vi tager fire bogstaver ad gangen. Der er altid nogen, der går en lille smule i panik, første gang vi laver bogstavtest. De kan godt. Men de har svært ved, at de ikke kan få valideret, om de gør det rigtigt, siger børnehaveklasselederen. Hun forklarer,

at der er meget stor forskel på, hvor hurtigt eleverne får styr på bogstaverne og knækker læsekoden. Derfor bliver undervisningen hele tiden tilpasset den enkeltes niveau og tempo, og klassen har ikke et fælles læsesystem.

- Der er en verden til forskel på, hvad eleverne kommer med af forudsætninger. Der er elever, som allerede er i gang med at lære sig selv at læse ved skolestart. Et år sendte vi en dreng videre til 1. klasse allerede inden efterårsferien. Vi skal møde barnet, hvor det er - ikke der, hvor læreren er, siger Mette Cecilie Saaby.

Regnorme i hjørnet

I 1. klasse starter dagens undervisning med en fælles opsamling på fredagens skovtur. Klasselærer Mette Fabricius var ikke med på udflugten og skal lige opdateres.

- Vi fandt en frø, der så helt død ud. Men så hoppede den lige pludselig, siger en af pigerne. Det har tydeligvis gjort indtryk.

- Vi fandt også en regnorm. Den står ovre i vindueskarmen, siger en dreng.

- Ej, har vi en regnorm i klassen, uden at jeg ved det? spørger Mette Fabricius. Hun går hen og kigger til den nye beboer. Eleverne skal huske at bestøve den med vand, så den ikke tørrer ud. Det er duksenes ansvar.

En hurtig lufter

Efter testen bliver eleverne sendt ud på en hurtig løbetur rundt om skolens sal. I indskolingen bliver undervisningen tilrettelagt med mange små pauser, så børnene kan få rørt kroppen og hvilet hovedet. I dag er et par af drengene dog temmelig længe om det.

- Det tog lang tid. Hvor mange gange løb I rundt om salen? spørger Mette Cecilie Saaby undrende.

- Det var fordi, en af drengene stod og spærrede i døren, lyder forklaringen.

- Det må han jo ikke. Det skal vi lige snakke med ham om, siger Mette Cecilie Saaby. Hun går straks hen for at tale med den selvbestaltede 'dørvagt'. Imens læser skolepædagog Eva Danielsen videre med de andre elever. I Nyborg Friskoles 0. klasse er der næsten altid to voksne med i timerne. Det giver mulighed for at inddele eleverne i mindre hold og gør det også lettere at løse konflikter med det samme.

Tre dage om ugen holder indskolingen fælles morgensamling på 'Torvet'. Det starter som regel med en sang og en tur i 'guldstolen' for elever, der har fødselsdag. Bagefter er der et indslag med et alment dannende indhold. Det kan fx være højtlesning, fortællinger om 'steder i Danmark' eller noget helt tredje.

Op at stå på stolen

Efter morgensamlingen og et kvarters pause skal 0. klasse ud på orienteringsløbet "Løb, find og skriv". Eleverne skal skrive de ord, der hører til billederne på de forskellige poster. Nu stormer de rundt på skolens areal for at finde posterne.

- Det giver ikke mening. Der er ikke nogen post 4, siger en af pigerne og løber videre. Et andet hold har bedre held.

- Her er den. Post 1. Skal vi så tage en bi? spørger en dreng forpustet.

Inde i 2. klasse foregår danskundervisningen mere roligt. Her er fuldstændig stille, imens eleverne på skift rejser sig op på stolen og fortæller om deres weekend. En af drengene er lige ved at runde af.

- Jeg var også ude at se min søster spille fodbold. Hun tabte 7-0, fortæller han.

- Det var synd. Var du så sød ved hende bagefter, spørger klasselærer Karen Madsen.

- Næhh, siger drengen ærligt og smiler.

Så er det Majas tur, og bagefter er det Merle. Klasselærer Karen Madsen styrer talerækken og giver eleverne mulighed for at gøre sig klar, inden de er på. Det giver et godt flow, så alle når at læse deres historier op. Og det er helt efter bogen, at de står på stolen imens.

- Vi øver os i at fremlægge og 'være på'. Børnene står op på stolen for at gøre det lidt sjovt og ufarligt, så de ikke skal gå den lange vej foran de andre op til tavlen. De bliver tit lidt generede, når de bliver ældre. Vi arbejder på, at vi allerede i indskolingen får skabt en kultur, hvor de vænner sig til det, siger Karen Madsen.

Matematik med "Spin og regn"

Efter dansktimen kommer matematiklærer Nicolai Hansen ind og overtager klassen. Han kobler hurtigt sin computer til klassens smartboard, og frem toner programmet "Spin og regn". I dag skal klassen øve 2-tabellen, og Nicolai

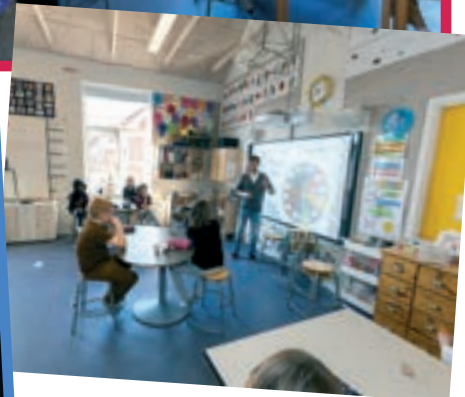
Indskolingen er bygget i forlængelse af skolens SFO, så børnene kan være i de samme trygge rammer hele skoledagen. De har rigtig god plads, for ud over 'Torvet' kan den gamle SFO-villa fint bruges som grupperum. Børnehaveklassen har endda to klasselokaler til rådighed - et med borde og et med god gulvplads, hvor de små arbejdspladser kan trækkes frem.

Hansen giver det digitale matematikhjul et spin. Pilen lander på tallet 6.

- Hvad er 2 gange 6? spørger Nicolai Hansen ud i klassen. Imens eleverne tænker over svaret, går han over til den lille tavle og skriver "6 + 6". Der er flere måder at regne på.

- Hvis jeg ikke kan huske tabellen, så bruger jeg en anden metode, siger matematiklæreren. Han har tydeligvis forklaret det hele før. Der er allerede flere elever, som sidder med hånden oppe. Klar til at svare.

”Hvem kommer og tørrer det her op?”

En gang om måneden arrangerer 3. klasse cafe for hele SFO'en. Det er med til at styrke fællesskabet, og samtidig lærer eleverne at lave mad og tage ansvar.

- Har vi husket det hele? spørger Ida. Hun læser lige opskriften igennem en gang mere sammen med sin klassekammerat.

- Ja, vi mangler vist kun salt og peber, svarer Aviaja og vender sig om for at finde de sidste ingredienser. Pigerne fra 3. klasse er sammen med to andre 'kokke' ved at lave nachos med kylling til hele SFO'en. Det er en fast tradition, forklarer Ida.

- Lige nu laver vi cafe. Det gør vi den sidste mandag i måneden, hvor 3. klasse laver mad til alle de andre, siger Ida.

- Det er ret sjovt, og så er der også dessert. Jeg kan godt li' at lave mad til andre. Vi bestemmer selv, hvad vi vil lave. Og så tænkte vi, at der er mange, der godt kan li' nachos, fortæller Aviaja.

Pædagog Britta Storm er også med i køkkenet, og for hende er det vigtigt, at eleverne styrer så meget som muligt. De skal for eksempel selv finde en opskrift og prøve at følge den. Og de fire 'kokke' var også med nede at handle i går.

- Jeg tror på, at børn vokser, når vi giver dem en opgave og har tillid til, at de kan løse den. De lærer rigtig meget af selv at tage ansvar. Og som pædagoger er vi først tilfredse, når vi er overflødige, siger Britta Storm og smiler. Fællesskabet

er et andet vigtigt element. På cafeholdet lærer eleverne at samarbejde.

- Her hjælper alle, indtil det hele er færdigt. De er ansvarlige for hinanden, forklarer Britta Storm.

Et vigtigt pædagogisk arbejde

Lige nu er der travlt i SFO'ens lille køkken. Pigerne styrer bagepladerne med nachos, kylling og ost, imens Virgil og Frederik er i gang med at skære Avocado til guacamolen. Alle arbejder koncentreret, og så gør det mindre, at hele bordet er dækket af avocadorester.

- Ej, se lige gulvet. Hvem kommer og tørrer det her op? spørger Virgil.

- Det gør du selv. Jeg står lige med det her, siger Frederik og viser sine avocado-glinsende hænder frem.

- Ævvvv... siger Virgil muntert og går i gang med kluden. Udenfor er fire andre elever fra 3. klasse ved at gøre klar til spisning. Det er godt vejr i dag, så det foregår på bænken lige foran indskolingen. To af 'tjenerne' hælder saftevand op i en masse krus, så de er klar til selvbetjening, når 'kokkene' er klar med maden. De yngste elever får altid først, men alle

Regnbuen - Nyborg Friskoles SFO

Nyborg Friskoles SFO er et tilbud for 0.-3. klasse, som stort set alle elever vælger at benytte. I Regnbuen kan de være sammen i trygge rammer, hvor de i høj grad selv bestemmer, hvad de vil bruge tiden til. Det er ikke en forlængelse af skoletiden. Hver dag arrangerer personalet aktiviteter både inde og ude, og rammerne er rigtig gode - børnene har både SFO-huset, indskolingen, multisalen og legepladsen at boltre sig på. Samtidig har SFO'en et tæt samarbejde med lærerne. Det er med til at give børnene en tryk og sammenhængende hverdag, fortæller SFO-leder Brian Klarskov.

- SFO'en kan skabe legerelationer på tværs og være medvirkende til, at vi ser børnene som hele mennesker. Vi oplever tit, at de blomstrer i forskellige sammenhænge. Det er med til at skabe et godt fællesskab, hvor alle bliver set, siger Brian Klarskov.

skal lære at stille op i kø. Det forklarer leder af SFO'en, Brian Klarskov.

- Vi forventer, at de store elever er rollemodeller og hjælper 0. klasserne med at finde på plads. De små skal også lære at vente, til det bliver deres tur. Det gør de også derhjemme, men de har meget godt af at opleve det i et andet perspektiv også. De stod også og indsnusede forventningens glæde i går, da vi stegte kyllingerne, siger Brian Klarskov med et smil. For ham er den månedlige cafe en god tradition, som er med til at styrke fællesskabet i hele indskolingen. Og man skal heller ikke negligere det håndslag, som de otte 'kokke og tjener' lærer undervejs.

- Det er faktisk et kæmpestort pædagogisk arbejde at lære børn de ting, man forventer, at de kan i 3. klasse. Bare det at kunne skrælle gulerødder, læse en opskrift, dække bord og hjælpe med at lave mad. Det kommer ikke af sig selv, siger Brian Klarskov.

Det ser nu ud til, at de otte elever fra 3. klasse er godt i gang med at lære det. I hvert fald er maden kommet ud på bordene, og de store fade med nachos svinder lynhurtigt ind. Rundt omkring sidder børnene og snakker, imens de nyder maden og solen.

Hvad lærer eleverne på Nyborg Friskole?

Tag med på en rundtur på Nyborg Friskoles mellemtrin en formiddag i maj. Her handler det bl.a. om at skabe et trygt fællesskab, om kreativitet og tidsstyring - og om at forberede eleverne til udskolingen og resten af deres liv.

"Vi skal give hinanden tryghed"

En gang om ugen mødes hele mellemtrinnet til morgensamling i Nyborg Friskoles kirkelokale. Målet er at skabe et trygt fællesskab, og lige nu arbejder eleverne med fortællinger og "Fup eller Fakta".

Morgensolen skinner ind igennem vinduerne i Nyborg Friskoles kirkelokale, hvor eleverne fra mellemtrinnet sidder på gulvet og lytter koncentreret. Hvor der tidligere stod et alter, står tre elever fra 3. klasse og fortæller røverhistorier - de to af dem gør i hvert fald, for vi er midt i en gang 'Fup eller Fakta'. Omdrejningspunktet er en gammel medalje, som en af eleverne har medbragt. Hjalte har lige forklaret, at den stammer fra en march, som et familiemedlem har deltaget i. Hans klassekammerat har en anden forklaring. - Arhhh, det er altså ikke helt rigtigt. Faktisk er det her min oldemors, siger Aviaja. Hun griber den gamle medalje og forklarer i detaljer, hvordan hendes oldemor fik medaljen

for at vise mod under krigen. Bagefter tager klasselærer Mads Egholm over.

- Hvem tror på Hjaltes historie om, at det handler om en march? spørger Mads Egholm. Det er der 26 elever, der gør. Det bliver et tæt opløb med Aviajas version af sandheden, som får 23 stemmer, mens den tredje historie halter noget efter. Så laver hele salen trommehvirvler på lårene ... oooogg ... så træder Hjalte et skridt frem, for det var ham, der fortalte den rigtige historie. Hele salen klapper, imens næste hold gør sig klar til at fortælle historier om et gammelt fugleskelet.

Alle deltager aktivt

Vi er til den ugentlige morgensamling, hvor 3.-6. klasse mødes en halv time i friskolens gamle kirke. Her er eleverne selv med til at planlægge en del af aktiviteterne. Det er der flere gode grunde til, forklarer klasselærer Mads Egholm.

- Helt generelt handler det om at skabe sammenhold på mellemtrinnet. Nogle gange er der et fagligt indhold, andre gange synger vi sammen. Lige nu lader vi eleverne fortælle og se hinanden 'være på'. Det er megasejt, at de tør.

Det gør de heldigvis stadig på mellemtrinnet, men for mange elever i udskolingen kan det være ekstremt grænseoverskridende. Derfor har vi fokus på at arbejde med det, siger Mads Egholm.

Her er det vigtigt, at alle bidrager og giver positiv respons til dem, der står på scenen. Det handler nemlig også om at skabe et trygt fællesskab, som gerne skulle smitte af på den almindelige undervisning.

- Reaktionen fra dem, der sidder ned, er mindst lige så vigtig. Vi skal give hinanden tryghed, og det gælder i alle timer. Man skal være deltagende. Bare det at række hånden op og sige noget. Undervisningen bliver tit bedre, når der kommer forskellige input og lidt pingpong i klassen, forklarer Mads Egholm.

Så er den halve time ved at være gået for i dag, og de tre klasselærere runder af. Klasselærer Anne Brunhøj-Esbensen roser eleverne for deres fortællinger.

- Det var nogle megagode historier. Det er I altså ret gode til, siger Anne Brunhøj-Esbensen.

- Ja, til at lyve, siger hendes kollega René Hansen med et smil.

- Man kan faktisk godt blive lidt bekymret, tilføjer Mads Egholm, imens hele salen griner. Som afslutning får eleverne lov til at vælge, om de skal fortsætte med at lege 'Fup eller Fakta' til de næste par morgensamlinger. Det vil de rigtig gerne, og de første elever melder sig med det samme til at forberede nye historier.

Fint farvespil og døde rotter

På mellemtrinet er klasserne ofte delt i drenge- og pigehold i de kreative fag. Lige nu arbejder drengene i 4. klasse med farvelære, imens de snakker om lidt af hvert.

Der kører lidt musik i baggrunden, imens drengene i 4. klasse sidder og maler. I de sidste uger har de arbejdet med farvecirklen, og i dag har drengene fået til opgave at lave en collage, hvor de omsætter teori til praksis. Ud over sort og hvid må de kun bruge grundfarverne rød, gul og blå, og farverne skal blandes på lærredet. På den måde kommer de automatisk til at eksperimentere lidt mere.

- Anne, må jeg bede om en tingenot, siger en af drengene og kigger over på sin klasselærer.
- Er det den her tingenot, spørger Anne Brunhøj-Esbensen og rækker ud efter en pensel. Det var det.
- Pas på med den sorte farve, siger hun og forklarer, hvordan man kan skabe det rigtige farvespil, som trækker

de vigtigste elementer i billedet frem. Imens går snakken videre i drengegruppen.

- Vi så en rotte her i weekenden, siger en af drengene.
- På et tidspunkt fandt vi en død rotte i vores baghave, tilføjer en anden. Det er ren hyggesnak, og drengene slapper tydeligvis af i hinandens selskab.

Delte klasser i kreative fag

I dag er drengene alene i Det Røde Rum, for på mellemtrinet bliver klasserne ofte delt i musik, billedkunst, madkundskab og håndværk/design. Det er en god ide, mener klasselærer Anne Brunhøj.

- Sådan har det været i de fjorten år, jeg har været på skolen. Det er godt med de små hold, for så kommer du meget mere omkring den enkelte. Jeg har altid min egen klasse til billedkunst, og som klasselærer kan jeg også bruge det, når der er brug for at tage en drengesnak, siger Anne Brunhøj-Esbensen.

Hun bliver afbrudt af en af drengene, der kommer rullende med en skrivebordsstol med en stak reklamer på.

- Jeg vil gerne have noget stegt kød, siger Hjalte og bladrer i et par kataloger fra Aldi og Lidl.

- Jeg har noget råt kød her, siger Anton. Og så snakker drengene videre om grillmad. Og lidt om fodbold og computerspil. Det er helt, som det skal være, mener Anne Brunhøj-Esbensen.

- Det er fint, at drenge får lov til at være drenge med det sprog, de har. Det samme med pigerne. Jeg oplever, at begge grupper har sin egen dynamik. Klassen skal selvfølgelig ikke være delt i alle timer, men det er godt at gøre det ind i mellem, siger Anne Brunhøj-Esbensen.

Super und ganz fertig

Så er de unge kunstnere ved at være færdige for i dag. Milas har netop fået de sidste detaljer på plads og er klar til fremvisning.

- Det ser da megagodt ud, siger Anne Brunhøj-Esbensen og holder hans billede op. En collage i blå og hvide nuancer på rød baggrund.

- Det er super und ganz fertig, siger Anne Brunhøj-Esbensen. Han mangler bare lige at male kanten af lærredet, og så skal billedet lægges til tørre i vindueskarmen.

”Skal vi lige tjekke, om vi har styr på det hele?”

I 5. klasse veksler historieundervisningen imellem læreroplæg og elevernes selvstændige projekter. I denne uge arbejder eleverne med Christian den 4., og de skal selv lære at styre tiden.

Der er stille i 5. klasse. Eleverne arbejder koncentreret med at omsætte 32 sider fra historiebogen til plancher og pop-up foldere med overskrifter som ”Danmarks nye konge”, ”Barnekongen” og ”Chr. den 4’s store drøm”. De skal fremlægge på torsdag, så flere af grupperne har travlt. Men det er absolut ikke, fordi de har dovnet den, fortæller klassens historie- og tysklærer Anne Brunhøj-Esbensen.

- Eleverne har været megaproduktive i dag. Jeg har faktisk været nødt til at ’tvinge’ dem til at holde frikvarter, for de skal jo lige ud og en gang rundt om bogen, siger Anne Brunhøj-Esbensen og smiler. Så kommer en af pigerne for at vise noget.

Tværfagligt arbejde med Christian 4-tal på plancher og pop-up-foldere. I dag er næstsidsste dobbeltlektion af i alt fire, hvor 5. klasse arbejder med den kendte danske konge.

- Anne, prøv at se: Jeg har rettet på billederne, siger hun og holder stolt sin pop-up-folder frem.
- Jamen, det er jo genialt, svarer Anne Brunhøj-Esbensen begejstret. Det ser faktisk rigtig godt ud.

Klar til fremlæggelse

Henne i hjørnet sidder Mathilde og Dicte og arbejder koncentreret med deres plancher. Imens står Sarah ved opslagstavlen og nørkler med overskriften på sin planche.

- Ej, jeg har fået glimmer i håret, udbryder hun og bøjer sig ned for at børste glimmeret væk. Det er ikke så let. En anden pige vil vide, om pigerne i hjørnet har styr på tiden.
- Hey, er I klar til den store fremlæggelse?
- Mjaeh. Vi mangler en del, men vi skal nok nå det, lyder det lidt tøvende svar.

Kort efter kommer klassens historielærer med en nedslående besked.

- Så er der 5 minutter tilbage af timen, siger Anne Brunhøj-Esbensen.

- Neej, så når vi jo ikke at øve vores fremlæggelse...? siger en af pigerne bekymret. Men der er afsat tid til at øve fremlæggelser i den første del af dobbeltlektionen på torsdag. Så pigerne når det. Tidsplanen er lidt mere presset for de tre drenge, der står ude i Det Røde Rum. De har været ambitiøse og har lavet pop-up-afsnit i farvet karton til hele 14 kapitler. Men det hele ligger stadig spredt ud over arbejdsbordet.

- Skal vi lige tjekke, om vi har styr på det hele? spørger Otto. Det har de. Altså næsten.

- Vi er nødt til at tage en halv time efter skole i dag for at få samlet hele projektet, siger William. Det aftaler drengene. Så bliver de afbrudt af en flok klassekammerater, der kommer ud for at sætte klassens computere til opladning i det aflåste metalskab.

Tilbage i klassen runder Anne Brunhøj-Esbensen stille og roligt af, imens eleverne finder på plads. De næste lærere står allerede klar til at afløse.

- Tak for en rigtig god dag. I har været megaproduktive. Vi ses i morgen til noget deutsch, siger Anne Brunhøj-Esbensen og overlader tavlen til sine kollegaer.

Matematik med polygoner, prismer og Toblerone

I 6. klasse får eleverne den første introduktion til 3D-tegning i det digitale matematikprogram GeoGebra. Det skal de bruge senere i skoleforløbet.

Oppe under taget ligger det største klasselokale på mellemtrinnet, hvor 6. klasse holder til. Her efter frokostpausen sidder de i små grupper og arbejder med overfladeareal.

- Hvad er 95 gange 95? spørger Simon. Hans sidekammerat kigger ned på papiret og finder sin lommeregner frem. Så langt rækker hovedregningen trods alt ikke. Men det er heller ikke det vigtigste lige nu, hvor klassen arbejder med geometri. Så tager klasselærer Sanni Lindegård over og beder eleverne kigge op på whiteboardet.

- I er vant til at lave modeller af rumlige figurer i to dimensioner. Nu skal I prøve at lave dem i 3D, forklarer hun og viser et eksempel i programmet GeoGebra.

- Fuck, det ser syret ud, udbryder en af drengene.
- Sproget..., svarer Sanni Lindegård roligt og sender et løftet øjenbryn i drengens retning. Så går hun videre med at forklare om X, Y og Z-aksen, inden hun ret hurtigt slipper eleverne løs. Nu er det deres tur.

- I dag bruger vi bare 10 minutter på en intro, hvor I skal gå ind og lege med det. Det kan nogle helt andre ting end papir og kuglepen, og det er vigtigt at kunne senere i skoleforløbet. Lov mig, at I ikke taler dårligt om GeoGebra, når I går i 7. og 8. klasse. GeoGebra er jeres ven, siger Sanni Lindegård. Så stiller hun lige et enkelt spørgsmål mere.

- Hvilke rumlige figurer har en trekant som bund? spørger Sanni Lindegård ud i klassen.

- Toblerone-trekanten, svarer en af pigerne.

- Ja, hvad hedder det på matematiksprog? Det starter med 'p'..., lyder det opfølgende spørgsmål fra matematiklæreren. Der bliver stille et øjeblik. En af pigerne prøver med en 'polygon', men det rigtige svar er 'prisme'. Så går eleverne i gang med at afprøve programmets muligheder.

- Prøv lige at se mit hotel, siger en af drengene til side- manden. Han er allerede nået langt. Kort efter er det tid til frikvarter og en hurtig lufter, inden klassen skal have dansk i næste time.

- Jeg laver lige en sidste cylinder med en radius på 3 millioner, siger en anden af drengene. Han ombestemmer sig og laver den i stedet med en radius på 10 millioner. Ganske vist uden måleenhed. Men så er man da i gang.

”Vi skal skabe et trygt fællesskab”

På Nyborg Friskole er der tradition for at optage nye elever i 7. klasse, så der bliver to klasser på en årgang. Skoleåret begynder med en ryste-sammen-tur. I år er 7.B taget på camping for at holde et døgn's 'frikvarter' sammen.

Frederik Wind ('ny' elev på skolen)

- Det er hyggeligt at være på hyttetur. Det er også godt, at det ligger så tidligt, så vi kan få et godt fællesskab fra start.
- Jeg synes, vi arbejder godt sammen i timerne allerede, og socialt fungerer det fint. Der er mange, der går til fodbold - også piger - det er meget fedt.

- Adrrr, Nicklas har brændt plastic af! råber Emil.
  - Det lugter! råber Benjamin, mens de begge to flygter ud af den lille campinghytte. Kort efter kommer klasselærer Astrid Fog for at besigtige skaderne.
  - Jeg troede, at kogepladen var kold, forklarer Nicklas. Det var den så ikke.
  - Vi må se, hvad vi kan gøre, når den køler af, siger Astid Fog og tager det helt roligt.
- Vi er på Nyborg Strandcamping, hvor 7.B er taget på en lettere våd ryste-sammen-tur. Dagen startede egentlig med et orienteringsløb, men klassen var nødt til at afbryde, fordi alle blev gennemblødte af et kraftigt regnskyl. Det gjorde dog ikke så meget, fortæller en af eleverne.
- Det var faktisk bare lidt sjovt, at det var så dårligt vejr. Jeg tror, vi kommer lidt tættere på hinanden på den måde, siger Tobias. Matilde er enig. Og så alligevel.
  - Det var nu lidt koldt, men det var hyggeligt. De kalder det for en ryste-sammen-tur, men det føler jeg egentlig ikke, vi har så meget brug for. Vi kender hinanden rigtig godt allerede, siger Mathilde.
- Noget kunne tyde på, at hun har ret. Rundt om på pladsen går eleverne ind og ud af telte og hytter og besøger hinan-

Silke Møller Kroun ('gammel' elev på skolen)

- I starten var det lidt mærkeligt, fordi vi skulle deles op, og det hele var nyt for alle - lidt ligesom at flytte skole. Men så fik vi nogle nye venner. Vi havde også arbejdet lidt med, hvordan vi skulle tage godt imod andre og behandle dem, som vi gerne selv ville tages imod.

den på kryds og tværs. Der hænger vådt tøj overalt, og et par af eleverne går rundt i badetøfler med plasticposer om fødderne, imens deres strømper tørrer. En stor flok er på vej tilbage fra stranden, hvor de har spillet fodbold - det kan man sagtens i badetøfler - imens andre bare hænger ud og snakker eller så småt er gået i gang med aftensmaden.

Klar til nye relationer

Halvdelen af 7.B har gået på Nyborg Friskole siden 0. klasse, og resten er lige startet på skolen. Men allerede her i slutningen af august kan klasselærer Astrid Fog ikke mærke forskel.

- De finder utrolig hurtigt sammen. I 6. klasse er 'de gamle elever' altid nervøse for at miste deres venner, når vi deler klasserne - indtil de opdager, at de både beholder de gode venner og får nogle nye. Det er et godt tidspunkt at optage nye elever på. De er simpelthen så klar til at skabe relationer og åbne op for noget nyt, når de kommer i 7. klasse, siger Astrid Fog. Hytteturen har primært et socialt formål. For en sikkerheds skyld har klasselærerne nogle faglige aktiviteter i baghånden, men det bliver vist ikke nødvendigt at finde dem frem. Heller ikke i år.

- Vi er her kun et døgn, så vi skal styre så lidt som muligt. Det vigtige er, at eleverne får lov at lege og 'holde frikvarter' sammen. Det er også fedt som klasselærer at lære dem

Matilde Christensen ('ny' elev på skolen)

- Jeg har følt mig velkommen på skolen fra den første dag. I starten stod vi meget og snakkede sammen alle pigerne, og jeg har fået nogle gode veninder allerede.

at kende på en helt anden måde. At få lov at se elevernes personlighed og grine sammen, så de finder ud af, at vi også bare er mennesker. Det giver så meget, forklarer Astrid Fog. Og så er det altså ikke nogen katastrofe, at regnen står ned i stænger. Eller at en af drengene kommer til at smelte plastic på en kogeplade. Det er småting.

- Vi skal skabe et trygt fællesskab, hvor vi også kan sige 'pyt'. Og hvis noget går galt, så finder vi ud af det. Eleverne skal få en følelse af, at vi løser problemerne sammen. Det gælder også i undervisningen, siger Astrid Fog.

Det er blevet aften, og roen sænker sig over campingpladsen. Rundt om i hytterne er de hjemmelavede burgere ved

Tobias Knudsen ('gammel' elev på skolen)

- Vi lavede nogle plakater, inden de nye skulle komme, om hvordan vi skulle byde dem velkommen, være åbne og opmærksomme på, hvordan de har det. Den første dag vidste jeg ikke lige, hvor jeg skulle gøre af mig selv. Men det er nu gået stille og roligt, og jeg kan godt li' det - det er sjovere, at man ikke bare skal være sammen med de samme i hele skoleforløbet.

at være klar. Alle pigerne har fundet sammen på en terrasse, hvor de sidder og nyder aftensolen, som kigger frem bag skyerne. Der er styr på serveringen med portionsanrettede tallerkener med kartoffelbåde og burgere med salat. Inde ved siden af har en flok drenge en mere pragmatisk tilgang og har sat sig med paptallerkener ved det forhåndenværende bord foran fjernsynet. Salathovedet ligger stadig urørtovre ved vinduet. Men de hygger sig alle sammen.

Særlig tilrettelagt undervisning på små hold

I Nyborg Friskoles AUT-tilbud er der få elever i klassen, og undervisningen tager udgangspunkt i den enkeltes faglige og sociale kompetencer.

Som en af ganske få friskoler i landet har Nyborg Friskole et særligt tilrettelagt Andet Undervisnings Tilbud (AUT), som har til huse i to villaer på skolens matrikel. I øjeblikket går der 27 elever, som enten har generelle indlæringsvanskeligheder eller specifikke indlæringsvanskeligheder i enkelte fag. Eleverne er delt i små hold, hvor de fem kontaktlærere typisk underviser i flere fag, så der er tæt kontakt. Her til formiddag er det ene hold i gang med et biologiforløb om kroppen.

- Er der nogen, der kan huske rekorden for længst tid under vand? spørger lærer Danni Stilbjerg.

- Var det ikke 22 minutter? siger en af pigerne. Det er dog lige i overkanten. Den danske rekord er 8 minutter og 40 sekunder, mens verdensrekorden er knap tre minutter længere.

- Hvor længe kan I selv holde vejret? spørger Danni Stilbjerg. Det giver en god snak, som leder videre til dagens forløb om, hvordan mennesker egentlig trækker vejret. Det hele foregår på klassen. Danni Stilbjerg læser op fra en Clio-tekst på whiteboardet, imens eleverne sidder og læser med. Det er en fagtekst om luftrør, spiserør og det strubelåg, som sørger for, at maden ikke kommer i den gale hals. Danni Stilbjerg

stiller mange spørgsmål undervejs, så eleverne hele tiden bliver inddraget. Det er nødvendigt for at gøre det abstrakte mere konkret, forklarer han.

- Mange af undervisningsportalerne har indbygget lyd, så eleverne selv kan få læst op. Men det er tit svære fagtekster med mange begreber. Jeg oversætter til et sprog, de forstår. På den måde skaber vi en relation til stoffet, så de kan hænge ny viden op på noget, de kender i forvejen, forklarer Danni Stilbjerg. Samtidig er det vigtigt at skabe en fast struktur i undervisningen.

- Nogle af vores elever har i høj grad brug for tydelige rammer og faste rutiner. For dem kan en mere projektorienteret arbejdsform være ren gift. Det kræver nogle handlekompetencer at arbejde problemorienteret, og det har mange af vores elever svært ved at håndtere, siger Danni Stilbjerg.

Små hold med trivsel og læring

I dag er der ni elever i klassen - syv 'gamle' elever og så to nye, der er på besøg. Det er fast rutine, at nye elever altid kommer på besøg i en uge, inden de begynder. Så har de mulighed for at få svar på eventuelle bekymringer og spørgsmål. Samtidig kan lærerne se, hvordan de fungerer i fællesskabet.

- I AUT tager vi udgangspunkt i, hvor eleverne er fagligt og socialt. Det er meget forskelligt, og derfor tager vi også forskellige løsninger i brug. Vi gør meget ud af at lave homogene hold, hvor eleverne både kan trives og lære, siger Danni Stilbjerg.

Efter den fælles gennemgang er der nogle spørgsmål til teksten. Dem læser Danni Stilbjerg også op.

- Hvor stort et areal dækker lungerne? lyder et af spørgsmå-

lene. Det ved Maja. Hun forklarer, at hvis man folder et sæt lunger ud, kan de dække en hel fodboldbane. Spørgsmålet er så bare, om det er en 7-mands eller en 11-mandsbane, og hvor stor sådan en bane er? Det giver nogle meget konkrete diskussioner om areal og andre matematikfaglige begreber.

I praktik som pedel

I det andet AUT-hus holder afgangseleverne til. Oppe på førstesalen sidder Lucas og Andreas og arbejder med "Lego We Do" sammen med en af skolens faste vikarer.

- Er du klar til at se den svedigste off roader? spørger Lucas og sætter sin Lego-bil ned på gulvet. Motoren spinder, men bilen flytter sig ikke en centimeter. Han tager den op igen.

- Ahr. Det er fordi, den her er hoppet af, siger Lucas. Han retter den elastik, der forbinder motoren med hjulene. Så virker det. Imens han prøvekører vidunderet, sidder de to drenge og fyrer gamle bil-vittigheder af. De er begge to skoletrætte og er i øjeblikket i en slags praktik hos skolens pedeller en dag eller to om ugen. Det giver et break fra det boglige, forklarer Andreas.

- Vi har lige malet hegn. Det er fint nok, siger Andreas.
- Og da der var musikteater, hjalp vi med at bygge kulisserne, tilføjer Lucas. Det var en af de gode uger, hvor drengene virkelig shinede, fordi de er gode med hænderne og kan arbejde selvstændigt.

Klar til eksamen

Efter frokost er afgangsklassen i stueetagen gået i gang med at forberede den mundtlige engelskeksamen, de skal op til om en måneds tid. Det er en individuel prøve, og eleverne skal på forhånd aflevere en disposition, som giver et indblik i kultur og samfundsforhold i et engelsktalende land. En af drengene vil gerne skrive om den portugisiske fodboldstjerne Ronaldo, der spiller i Manchester United. Det sidste er vigtigt, får han at vide af sin engelsklærer.

- Du er nødt til at have en vinkel, der forbinder ham med United, siger Danni Stilbjerg. Så går han videre til to andre elever, som arbejder med henholdsvis Kurt Cobain og Britney Spears under temaet 'When fame gets dangerous'. Der er kun fire elever på engelskholdet, så der er god tid til den enkelte.

- Det er en af hjørnestenene i vores AUT-tilbud. Der skal virkelig være mange ressourcer, og i dansk og engelsk har vi kun 4-5 elever pr. hold. En del af eleverne kommer fra skoleforløb, hvor de har følt sig parkeret. Mange af dem giver udtryk for, at de er glade for at være her, fordi de kan få hjælp lige på sekundet, siger Danni Stilbjerg.

Han vender sig mod Isabella, der har et spørgsmål til sin disposition. Hun vil gerne skrive om en af de personlige nedture, Britney Spears har haft igennem sin karriere.

- Kan man ikke godt vælge en af de situationer, hvor hun flipper ud? spørger Isabella.

- Jo, det kan du godt. Det er det her med at udvælge noget, der viser, at der er sket store forandringer i hendes liv, svarer Danni Stilbjerg. Og så snakker de ellers videre om, hvordan Isabella kan forbinde de enkelte emner til det overordnede tema, og hvilke krav der bliver stillet til dispositionen. Der er god tid og fuldstændig ro på, så hun skal nok nå at blive klar til eksamen.

Dimission 2022:

”Nu er det jer, der skal lyse op”

Også i 2022 blev afgangseleverne fejret med sang og taler, inden de fik udleveret deres velfortjente eksamensbeviser og blev sendt ud for at finde deres helt egen vej igennem livet.

Årets dimission på Nyborg Friskole blev traditionen tro fejret med underholdning fra både lærere og elever, der sagde tak for mange gode år til hinanden. Der var som sædvanlig højt til loftet, for på sådan en dag må man godt give hinanden en kærlig gang røg. Selvfølgelig blev der også taget (mange) billeder af de stolte dimittender, som blev sendt videre på livets landevej. Men hvor fører vejen hen? Det var temaet i skoleleder Jesper Vognsgaards afsluttende tale.

- Kære alle. I er nået til en milepæl på jeres ”livets landevej”, hvor I skal til at træffe valg. I skal vælge en retning, nu hvor I ikke længere er elever her på Nyborg Friskole, indleder Jesper Vognsgaard.

Den situation har rigtig mange unge mennesker stået i tidligere - også mange fra Nyborg Friskole - og det er et af livets vigtige valg, hvor man ikke bare kan spørge Krak eller Google om den hurtigste eller korteste vej. Alligevel er skolelederen ganske tryk på de unges vegne.

- Her på skolen har I fået mange forskellige ting og sager med i jeres rygsæk. I har både fået konkret viden og fakta, men I har også fået noget dannelse og nogle erfaringer udi kunsten at leve sammen med andre mennesker, siger

Jesper Vognsgaard. Han er helt sikker på, at afgangseleverne nu er klar til ... ja, til afgang.

- Med tiden får I mere og mere ansvar. Sådan er det ude på livets landevej. Det ansvar skal I tage på jer. Det er dog ikke sikkert, at det går lige ud hele tiden. Måske svinger vejen - altså livets landevej - måske kommer der et bump eller en rundkørsel, hvor I igen skal vælge retning, siger Jesper Vognsgaard. Han tilføjer, at livets vej også kan byde på udfordringer i form af vejarbejde eller tåge, som kræver, at man sætter tempoet ned for en stund. Men han er helt tryk ved, at dimittenderne fra Nyborg Friskole nok skal finde vej.

- Man kan sige, at I er blevet oplyst her på skolen. Nu er det jer, der skal lyse op. Lys hjælper, når man skal finde vej. Vi tror på jer og ønsker jer al held og lykke til. Vi håber, at I indimellem vil kigge forbi og hilse på. Det er nemlig så dejligt at høre fra tidligere elever og følge jer videre i livet, siger Jesper Vognsgaard. Til sidst sender han eleverne godt på vej med et håb og en opfordring.

- Til slut: God vind. Nyd livet og find lige præcis jeres vej derude!

Dimission 2022

Fem stolte dimittender fra skolens AUT

Klar til overrækkelse af eksamensbeviser

Eleverne havde et par bonusspørgsmål til deres lærere

Lærer Dan Nielsen gav et par gode råd med på vejen

Selvfølgelig skal der tages billeder på sådan en dag

Billeder fra årene, der gik

Dimission, 2013

Sidste skoledag, 2014

Dimission, 2020

Skolefodbold, 2009

Natur og teknik dag, 2015

Is under bøgen, 2013

Fastelavn, 2021

Hyttetur, 2013

Harry Potter uge, 2016

Første dag efter ferien, 2013

Sidste skoledag, 2014

NYBORG FRISKOLE

Tværvej 9, 5800 Nyborg
Nyborgfriskole.dk